ABONNEMENTS

Indochine — Union postale
Un an..... 5$00 — Un an..... 10$00
Six mois... 3 00 — Six mois... 6 00

Annonces Légales
0$30 la ligne de 6 points sur justification de 9 cicéros quelle que soit la page.

Annonces Commerciales
On traite à forfait

Đông-Pháp Thời-Báo

NĂM THỨ HAI SỐ 165
NGÀY THỨ TƯ
9 JUILLET 1924

Chủ-bút : LE-SUM

Tổng-lý kiêm Chủ-Bút
NGUYỄN-KIM-ĐÍNH

Le Courrier Indochinois

東法時報

MỖI TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

BẢO QUÁN
71, đường Mac-Mahon, 71
SAIGON

Dây thép (Téléphone)
80 — 84

GIÁ BÁO

Đông-Pháp — Ngoại-quốc
Một năm... 5$00 — Một năm... 10$00
Nửa năm... 3. 00 — Sáu tháng... 6 00

Mua báo phải trả tiền trước
Mandat và thơ gửi gởi cho
M. NGUYỄN-KIM-ĐÍNH

Bản báo có việc buộc lần hay là nghỉ thì sẽ xin đăng ngày trước

DEPOT LEGAL INDOCHINE
N° 9/31

GIA-ĐÌNH TIỂU-THUYẾT

TÌNH MỘNG

(Tiếp theo)

Vì anh ham giàu sang nên gần mười năm nay anh chẳng vui sướng chút nào hết. Em không rõ, chớ chị ba em nó còn một cái quấy lớn lắm. Qua cưới nó về ở được 3 năm rồi qua mới hay nết nó không được tốt, khi trước nó có tư tình với thằng biện của ông gia anh. Tại cô như vậy nên ông sợ xấu, mới cậy mai cậy mối mà gả cho anh đó. »

Yến-Tuyết nghe nói tới chuyện đó thì ngồi chưng-hửng, không biết nói sao cho được ; cô ta liền cầm kim và thêu và hỏi rằng : Sao hồi anh hay như vậy anh không để bỏ phức cho rồi ? »

Trường-Xuân ngồi lặn thinh một hồi rồi thở ra mà đáp rằng : « Thiệt ban đầu anh cũng có tính đi xin để, song cách vài ngày sau anh suy đi nghĩ lại việc đã lỡ rồi bây giờ để bỏ thì càng mang tiếng. Đã vậy mà nó giàu có lớn, mình bỏ nó thì cũng uổng, nên anh mới tính đánh liều miễng mình hưởng gia-tài nó được thì thôi. Anh tưởng nó là đứa có tí tích, chắc sao nó cũng kiên nể mình, nào dè nó đã hư mà lại còn lên dọng lấn thế.... Thiệt, nếu mà anh biết trước như vậy, thì hồi nhỏ anh không thèm ham giàu đâu, để anh lựa một cô nào bảnh bai, thanh nhã, khôn khéo như em đây vậy anh cưới, rồi chồng làm việc, vợ coi nhà, húng hính với nhau cho vui, miễng là đủ ăn đủ mặc thì thôi, không cần gì giàu có. »

Trường-Xuân nói tới đó thì liếc mắt thấy Yến-Tuyết chúm-chím cười. Anh ta bất mũi nên nói thêm rằng : « Anh chắc người nào mà kết nghĩa với em thì thiệt là có phước lắm. Được một người vợ nước da trắng trong, tay chơn diệu nhiều, cặp mắt như thu-thủy, chơn mày tợ xuân-sơn, môi đỏ như son, má núm trái quít, ngồi coi đã đẹp, mà đứng coi cũng xinh, nói có duyên, cười có nết, được vợ như vậy không phải là có phước hay sao »? Yến-Tuyết nghe nói thì ngó Trường-Xuân và cười và nói rằng : « Anh quí nà ! Nói nhiều chuyện hôn » !

Từ đó cho đến chiều Trường-Xuân cứ theo điều cợt với Yến-Tuyết hoài, kiếm lời chọc cho cô ta tức cười, rồi lại kiếm chuyện nói cho cô ta động lòng nữa. Đến chiều xe lửa Mỹ-Tho qua rồi mà không thấy bà Phủ về, Yến-Tuyết nghi rằng chắc thầy Cai cầm lại ăn cơm rồi tối cho xe hơi đưa về ; chẳng dè chờ đến tám giờ tối mà cũng chưa thấy về, Yến-Tuyết sợ Trường-Xuân đói bụng mới biểu dọn cơm ăn. Cơm dọn lên bàn, Yến-Tuyết mời Trường-Xuân ăn trước, ngoài miệng thì nói rằng mình không đói, nhưng mà trong bụng thì nghĩ thầm rằng mình là phận gái ngồi ăn chung một mâm như vậy coi không được, nên tính để Trường-Xuân ăn rồi mình sẽ ăn sau. Trường-Xuân cứ theo nài Yến-Tuyết phải lên ăn thì anh ta mới chịu ăn, cực chẳng đã Yến-Tuyết phải vưng lời.

Ngồi ăn cơm Trường-Xuân nói nói cười cười bộ vui vẻ lắm, cứ theo ngó Yến-Tuyết rồi khen tay cầm đũa coi đẹp, khen miệng mình cười có duyên, lắm cho Yến-Tuyết mắc cỡ nên ăn không được. Ăn cơm rồi chừng ăn đồ tráng miệng, Trường-Xuân đợi Yến-Tuyết thò tay bẻ một trái chuối, anh ta mới kề tay vô mà bẻ đặng đụng tay Yến-Tuyết. Yến-Tuyết mắc cỡ quá, nên bẻ riết cho được một trái rồi đứng dậy đi qua văng ngồi mà ăn, chớ không nói chi hết.

Trường-Xuân nói chuyện nầy rồi bắt qua chuyện khác không dứt. Trời khuya lần lần, tôi tớ trong nhà đóng cửa ngủ hết, trước sông vắn-vẻ, ngoài vườn yêm-lim ; Yến-Tuyết đứng dựa cửa sổ mà dòm ra thì chỉ nghe gió đông thổi cây lá lào-xào và thấy bóng trăng rọi cỏ hoa rực rỡ. Đồng hồ gõ 10 giờ, Yến-Tuyết day mặt ngó đồng-hồ rồi nói rằng : « Đã 10 giờ rồi, chắc là má ở bển chơi rồi sáng mai mới về. Anh ba buồn ngủ hay chưa ? Thôi, để tôi đi ngủ đặng cho anh ngủ. »

Trường-Xuân men men đi lại cửa sổ là chỗ Yến-Tuyết đứng đó, và đi và nói nhỏ nhỏ rằng : « Em thức nói chuyện chơi mà. Anh buồn quá ngủ không đặng. Nói chuyện với em mấy đêm qua cùng không biết buồn ngủ. » Yến-Tuyết thấy Trường-Xuân lại gần thì tính trở lại văng mà ngồi, nhường cửa sổ cho Trường-Xuân đứng. Trường-Xuân đã có ý muốn lại đứng gần Yến-Tuyết, nên thấy Yến-Tuyết bỏ đi thì thất vọng, mới dòm ra ngoài sân rồi nói rằng : Ý ! ai đi vô cửa kia kìa ! Ai đó »?

Yến-Tuyết nghe nói tưởng là bà Phủ về nên lật đật chạy lại và ngó và hỏi : « Ai đi đâu » ? Trường-Xuân đứng khích một bên, làm bộ dòm ra ngoài rồi nói : « Ói ! cái tào dửa gió thổi đưa qua đưa lại anh tưởng là người ta đi vô nữa chớ ! Nầy em, em coi trăng tỏ trời thanh, ngó ra ngoài thấy cảnh đẹp đẽ quá hả ? Cảnh xem thú vị, nếu đứng xem một hồi lâu ai cũng phải động tình. Từ nhỏ cho tới bây giờ có khi nào em xem trăng trong gió mát, hoặc em nằm đêm vắn canh khuya, rồi em bưng khuân trong dạ, khoăn-khoái trong lòng, dường như thương như nhớ, mà không biết thương ai nhớ ai vậy hay không » ? Yến-Tuyết đứng lặn thinh không trả lời. Trường-Xuân chúm-chím cười rồi dùng những lời ngọt-diệu kiếm những chuyện nguyệt-hoa mà khêu tình Yến-Tuyết.

(Sau sẽ tiếp theo).

HƯỚNG TRUYỀN

Hoa-Nhựt bất hòa

Chiều bữa 5 juin rồi đây, có 25.000 người Nhựt bổn tựu tại một cái trường diễn-võ rất lớn trong thành Tokio đặng bàn tính để khán cự với điều-luật Huê-kỳ định đuổi dân Nhựt ra khỏi nước. Cuộc tựu hội nầy mà được đông đảo như thế, ấy cũng nhờ có các báo cổ-động quốc-dân. Rốt việc thì đều nhứt định quyết khán-cự một cách bền bỉ sốt sắn lắm. Có nhiều người đứng lên diễn-thuyết tỏ rằng Huê-kỳ làm như thế là nhục nước Nhựt và nếu không muốn cho dân da vàng xen lộn với người da trắng thì không những một mình nước Nhựt mà các nước da vàng phải ép mình huy-động binh đao.

Bay vòng Thế-giới

Đạo phi-công Hoa-kỳ bay vòng Thế-giới, hôm 3 juillet đã đến Calcutta, qua bữa sau liền từ giã thành Allahabad mà bay qua Unballa.

Hết bão tới dông

Trận bão bữa 28 Juin tại Lorain bên Huê-kỳ vừa dứt thì kế nổi lên một trận dông gió rất lớn làm cho người ta không thể nào đi vớt từ thi mà mai táng cho tiện. Mới đây tính lại tại Lorain chết vì trận bão nầy hết 72 người, tại Sundusky 8 người, và người ta còn nói rằng có lầu kẻ bị nhà hát sập đè nhằm chưa đem thây ra được nữa.

Nữ-học-sanh Langsa du-lịch khắp Thế-giới

Nhà báo *le Journal* và hội *Ligue maritime et Coloniale française* có tính dự một số tiền để làm hành-phí cho nữ-học-sanh Langsa đi du-lịch khắp Thế-giới. Tốp thứ nhứt sẽ quá giang chiếc tàu *Angers* tại Marseille, nhằm ngày 18 Septembre 1924 tới đây, có cô *Mazet* là Hội-trưởng và nhiều cô nữ-học-sanh có bằng cấp cao-đẳng dẫn lộ. Có tính ghé ở đô Đông-pháp song chưa nhứt định ở lâu mau.

Lời đàn-bà

SỰ HỌC NGÀY NAY VÀ SỰ HỌC NGÀY XƯA

Em vẫn nghe thấy nhiều người phàn-nàn sự học ngày nay suy-đồi quá, người đi học bây giờ nhân-cách kém người đi học ngày xưa.

Song em nghĩ ta có nên trách, là nên trách người đi học chớ không nên trách sự học. Nước nào cũng vậy, ngoài cái tiện-lợi thiểm-cận, sự học vẫn dành riêng cho người hiếu-học một phía cao xa diệu-vợi để tân-thành nhân cách.

Tại sao sự học ngày nay suy, sự học ngày xưa thịnh ?

Bởi ngày xưa người đi học biết đặt mục-đích mình cao, học trước để cho nhà sau độ trị nước. Tiếng « học trò » ngày xưa có cái vẻ tôn-kính và thanh đạm. Nhà có « học trò » là danh giá, con gái lấy được « học trò » là phỉ cái công trang-điểm má hồng. Phần nhiều những bài phú hay câu ca-dao toàn là ca-tụng cái phẩm-giá anh « học trò » : « Chẳng tham ruộng cả ao liền, tham vì cái bút cái nghiên anh đồ ».

Anh « đồ » ngày xưa danh-giá thật ! Ngày nay hồ dễ đã có mấy cô con gái bỏ ruộng cả ao liền mà say mê vì cái nghiên cái bút.

Ngày nay ta chỉ nghe thấy : nhà nọ có con làm ông đốc, ông tham, ông phán, vẻ vang thật, sung-sướng thật, cưới vợ cho con trai, hay gả con gái lấy chồng cũng chỉ kén chọn mấy nhà đó mà thôi. Trong Nam-kỳ lại còn thêm : « ông ấy đã học ở bên Pháp » thành nên dốt-đặc, bề ngoài vẫn có cái giá-trị riêng.

Lòng cha mẹ, lòng công-chúng đã như vậy tài nào người đi học chẳng mông học cho chóng để được làm quan, thu-nhập lương-bổng của Nhà-nước được một vài trăm hay năm bảy chục, học như vậy tài nào nhân-cách có được, sự học chẳng suy-đồi ?

Đi học chỉ lo kẻ cái thước cho thẳng, giữ quyển sách cho sạch, học bài cho thuộc, để thi ra kiếm cái bằng chen vào ngạch quan-lại, không còn thấy gì cao xa hơn những lẽ đó, cẻ cao-xa ra nữa là tìm-tòi thế nào gần được cái mề-đay vào ngực. Cũng có người để mục-đích cao hơn, lớn hơn, song số người ấy ít quá. Một nước như vậy trách nào không hèn được, bần-tiện được ?

Vẫn biết rằng học trước phải lo cho bản-thân, lo cho gia-đạo, phải kiếm tiền để mà sống, không ai ở đời ăn ngước lã cũng xong, nhưng ngoài cái lợi-lợi nhỏ-nhen ấy, ta còn nhiều bổn-phận đối với xã-hội lớn-lao hơn nữa. Người mà không hết lòng nghĩ tới đấy thì dầu có chân, có tay, có mắt mũi cũng không đáng gọi là người được.

Sự học chia ra hai phần : đạo-học và khoa-học. Đạo-học bồ dưỡng tinh-thần, bảo-tồn nhân-cách, còn khoa-học thì giúp cho người những việc cần-lợi mà thôi.

Xưa đạo-học nhiều, khoa-học ít, nên nhân-cách thời nay kém là vậy.

Như ý em, nhân-cách bao giờ vẫn là qui là trọng, nó là biểu-hiệu người thấp người cao, người hay người hèn.

Học mà không tập được nhân-cách thì học làm gì ? Ngồi xe-hơi, ở cửa cao nhà rộng mà lòng đen như mực, không biết sống để làm gì, không hiểu thấu mình là cái dây liên-lạc với tiền-bối, với hậu-sinh, thì dầu có « mập-mờ đánh lận con đen » được đời người như thế cũng vô giá-trị.

Em là nữ-nhi mà thấy bọn « mày râu » cư-chỉ thời nay cũng chán-ngán vô cùng.

Em thiết tưởng cái đẹp là ở bề trong nghĩa là ở tri-tuệ, đàn-bà tri-thức yêu mến cái đẹp ấy, còn cái đẹp bề ngoài ng la là lên xe xuống ngựa chỉ có thể làm loà con mắt được bọn « hạ-lưu » (1).

Nguyễn-thị-Nhung.

(1) « Hạ-lưu » không phải kẻ tầm thường, lao lụng suốt ngày chẳng đủ nuôi thân. Người có tiền, có của, mà vô-tri vô-thức cũng nên gọi là « hạ-lưu », có lẽ còn bần-tiện hơn kẻ lao lụng nữa.

Vấn-uyển

ĐI CHƠI NÚI CÔN-SƠN

(Thi chữ hán diễn nôm)

Côn-sơn sơn thượng tối cao phong,
Non Côn trên đảnh rất cao,
Cảnh vật Thanh-u nhân giới trung.
Nhìn xem cảnh vật khác nào cõi tiên.
Tuyết ủng lân-hình tân điểm sắc,
Hình lân tuyết nhuộm còn nguyên,
Phong truyền phụng nhãn cựu di tung.
Dấu xưa phượng nhãn còn truyền đến nay.
Thanh-hư tử bạn kinh niên tiếng,
Miễu-Thanh rêu dòng lâu ngày,
Tống-Ngọc kiều biên vạn cổ tùng.
Bên cầu Tống-Ngọc tùng lay muôn đời.
Du lâm dục tầm nhơn kiệt tích,
Theo đòi người trước tìm chơi,
Bằng-hồ ẩn xứ tức Tiêu-công.
Nhớ ông Ngươn-Đáng ẩn nơi Bằng-hồ.

ĐỀ LẦU BÀ TIẾT-PHỤ

(Ở làng Phò-Ủng)

(Thi chữ hán diễn nôm)

Giang sơn hưng phế kỷ xuân thu,
Non sông nhiều lúc đổi thay,
Phò-Ủng duy dư Tiết-phụ lâu.
Lầu bà tiết-phụ làng nầy còn rêu.
Nhứt phiến trinh hồn minh nguyệt chiếu.
Hồn trinh một mảnh trăng soi,
Lưỡng tòng họa đống mộ tân thâu.
Mây chiều thấp thoáng trên đôi tùng lầu.
Tào khang bạch thủ di kim giám,
Đỗ gương tấm mảng bạc dầu,
Hương hồn thanh tùng tự cổ lưu.
Tòng xanh hương lửa đã lâu chẳng dời.
Ma tầy thạch bi khan triện tích,
Rửa xem bia triện mấy lời,
Anh phong thiên tải bá Hồng-Châu.
Ngàn thu thơm tốt còn nơi Châu-Hồng.

THƯỢNG-TÂN-THI

TRUNG-HOA CÁCH-MANG

(Tiếp theo)

Hiện nay chánh-thức quốc-hội đã lập nên thì phải chia giành cái yếu điểm là Tổng-thống vấn-đề, hiến-pháp vấn-đề, Địa-phương vấn-đề. Tổng-thống chẳng gánh trách nhậm ấy. Như Nội-cát chỗ có tính thần là nước Cộng-hòa chưng hảo chế. Quốc-vụ-viện phải tổ-chức chánh đảng cho hoàn toàn, nếu để lộn xộn hoài, cái tệ của nội-cát có hoài không sao mà nói cho hết. Và hiến-pháp vấn-đề do nơi quốc-hội định lấy, không ai đặng phép cảng tranh. Địa-phương vấn-đề thì chia cái quyền lợi ra, nơi Trung-ương và các chỗ.

Như Ngoại-giao, Tỷ-pháp, quốc-gia tài-chánh, quốc-gia sảng-nghiệp, cùng là Công-trình, là nơi Trung-ương tóm quyền. Bằng như giáo-dục, lộ-chánh, vệ-sanh, địa-phương tài-chánh, thì công-trình sảng-nghiệp thì thuộc nơi các địa-phương chia quyền. Còn kinh-chánh thuộc nơi quốc-gia huy-nhậm quyền nơi Địa-phương. Hễ đại cang định rồi thì các vấn-đề đều giải. Duy có đạo-phủ-chế, quan-sát-sứ các quan chế đó thiệt là quan chế hủ bại của nhà Thanh, muốn chẳng nên còn một vậy.

Hiện nay quốc-gia toàn thể, cùng quốc-dân tư thân đều có một cái chất cứng trong lòng, không ai phá nổi cái chánh kiến ấy đặng. Nếu nói : niếu-nâm mà chịu cho qua hồi, cái ấy thiệt bất thông lắm đó. Ví như có một người bịnh ngặt, thầy thuốc chẳng chịu cho thuốc cho mạnh, nói để chậm chậm sẽ uống thuốc, thầy thuốc có nên làm như vậy chăng ? Tôi dám nói rằng : phải ráng sức cải lương tấn tụ chẳng còn đợi khi nào. Còn như các khoản thiệt nghiệp, như ngoại-thông, nông-lâm, các chánh ấy không rành mà kể cho hết. Tôi xin dam một lời dạy ấy mà dưng cho các bạn đồng chí.

Diễn-thuyết có hai giờ, mỗi lời nói đến chỗ xứng đáng, thì vỗ tay nghe dội tới ngoài sân. Đến khi Tổng xuống dàn rồi, trong hội cũng có người lên nói ít tiếng nữa, mà chẳng bằng chánh kiến của Tổng, trong giây lâu trời đã tối rồi kế vừa bãi hội. Ở Ninh vài ngày rồi trở về Hộ, đi đến đâu diễn-thuyết đó, chỉ xích thời chánh ước mấy muôn lời. Ở Bắc-kinh có người bắt mấy lời diễn-thuyết của Tổng mà giấu tên, Bắc-kinh lại có cửu-quốc-đoàn hiện ra, thông đây-thép cho các tỉnh, rằng lời nói ấy hoan đàng, đừng ai nghe tới. Tổng thường tới mấy chỗ ấy mà biện đáp. Chẳng bao lâu Viên-tổng-thống đánh đây-thép triệu va về kinh, đặng lo chánh yếu. Thời-nhơn cho là Lão Viên tỉnh ngộ, nên cho với Tổng về Kinh mà dùng, chắc va về kinh chuyên nầy ; tổ chức nội-cát, sắp-ặc quốc-vụ đặng toại tấm lòng, chẳng phụ sở chí. Bèn tính ngày hai mươi tháng ba thì đi, đi xe lửa từ Hộ mà qua thẳng tới Bắc. Hồi đi lối mười giờ, bạn đồng chí ra tại ga xe đưa đón, lúc ấy có Lưu-thủ quan là Huỳnh-Hưng cũng ra tại ga đưa nữa.

Đến mười giờ bốn chục phút, xe lửa xúp-lê, các khách đều lên xe, Tổng còn cùng Huỳnh và anh em đồng chí nắm tay từ biệt. Nắm tay giã từ dù hết, Tổng mới bước ra vừa khỏi cửa ga, xảy nghe nổ một cái bóp ! đạn theo sau lưng Tổng-giáo-Nhơn bay tới, trúng chánh giữa hông.

Thiệt là :

Nào biết Hộ-tân lắm độc thủ,
Xiết bao Tương-thủy khóc chiều hôn !

Khi Tổng-giáo-Nhơn mới bước ra khỏi ga, bị bắn sáng sau, một mũi đạn trúng ngay hông thấu tới sau lưng. Tổng chịu không nổi ngã vô hàng rào sắt, kêu đau một tiếng rằng tôi bị thương rồi ! Trong lúc ấy nghe bắn luôn hai tiếng nữa, mà may chẳng nhằm ai.

(Sau sẽ tiếp theo).

VIÊN-HOÀNH.

Cải nhau

Người ở đời ai cũng có tánh nóng. Trong khi cùng nhau nói chuyện, tai nghe đều không phải, thì tự nhiên cái óc phát tức-tối, lấy làm khó chịu. Vẫn biết sự cải nhau là đều bất đắc-dĩ, nhưng cái tánh khi đã nổi lên thì không mấy ai dằn đặng, trừ ra những người có chí nhẫn-nại hoặc vô tâm thì mới có thể bỏ qua đặng mà thôi.

Có người nói rằng :

Sự nóng nảy tức tối là bậy, có khi vì sự nói thiệt tình mà tức, có khi vì nói chơi đùa mà tức, có khi tức vì lời gièm pha, có khi tức vì đều oan ức. Có nhiều thứ tức khác nữa, mà kể không hết, nhưng cũng bởi tức nên đến cải nhau, lắm khi đến đánh nhau mới thỏa dạ.

Người mà như thế, thì còn có thể thống gì. Thử ai dừng mà xem cái cảnh tượng ấy, coi có tức cười không, có lấy làm gay mất không, có cho nó là trò trẻ-con, là loài thú dữ không ? Giá-trị con người ở sự ăn ở, chớ nào ở sự cải nhau ; lấy tài-năng trí-thức đua tranh mà thua người, mới gọi là thiệt thua. Chớ sự cải nhau mà nhịn đặng là hay lắm, nào có phải xấu hổ gì đâu. Xưa nay ít nghe ai khen người nầy cải cọ giỏi, người kia cải cọ hay bao giờ.

Cái lý-thuyết nầy, ai chẳng cho là lời luận chánh-đáng, nhưng suy xét lại cho kỹ, thì không những chưa được chánh đáng, mà lại còn có hại nữa. Là vì gặp việc không đáng cải nên không cải thì phải rồi, còn như gặp việc trái tai đáng cải, mà cũng không cải, để cho mặc người ta nói, mặc người ta làm hay sao ? Như thế thì hại cho nhơn-quần xã-hội biết ngần nào !

Có người lại nói rằng :

Sự cải nhau mà dầu được vẫn là một đều hay, nhưng không mấy ai chịu dằn ; sự cải-nhau đành phải có, mà có cũng nhiều cách, đại-khái chia làm ba hạng.

1° Người quân-tử thì lấy lời ngay nghĩa chánh mà cải nhau, không dùng lời thô-bỉ, mà cũng không dùng lời nói khóe nói cạnh.

2° Người trung-nhơn thì thường dùng dọng khôi-hài mà chê nhau trong khi cải nhau ; câu chuyện nghe hình như pha lửng, nhưng có ẩn thua cang cập với những người cải lẫy đó lắm, hễ ai có tì tích đều bị va nhằm.

3° Đứa tiểu-nhơn thì chỉ lấy sự hơn thua từ tiếng nói làm xấu hổ mà cải nhau, chớ bất kỳ là nghĩa-lý mà cũng không biết nói xa nói lẩn gì, cách cải đó, thường sanh ra sự đánh nhau.

Cái lý-thuyết ấy xét ra có thể gọi là nhằm đặng, nhưng ý-tưởng chưa đủ.

Thầm-nghĩ : Con người ta sanh ra không phải là gỗ đá, biết cảm-xúc, biết hơn thua, thì tất nhiên có sự cải nhau. Tôi dám nói rằng : những người thấy đều đáng cải mà không cải, thì người ấy có thể nhẫn tâm làm những đều không nên làm. Thế nên sự cải-nhau là một đều rất trọng không nên khuyết vậy.

Tuy-nhiên mà sự cải nhau có đều hay, mà cũng có đều dở, muốn luận cái hay của sự cải nhau, ta nên trước kể cái dở đã.

Ỷ mình có thế-lực, có của-tiền, việc mình làm đã quấy mà cũng cứ cải cho hơn, cải nhau như thế là ỷ quyền chớ không nhằm.

Ỷ mình có tài-năng học-thức, người ta nói phải, cũng kiếm cách mà cải, cải nhau như thế gọi là không có giá-trị.

Có người có sức cải dặng bày cái chỗ giỏi của mình ra ; có người làm bộ cải dặng thấy rõ cái tật-xấu của người ta ra ; có người vì miếng ăn mà

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74)
tặng cho Kho Sách Xưa của Quán Ven Đường.

cải ; có người vì mới lợi mà cải, cải không chánh đáng, cải không mục-đích, khi cải thì ráng hơi ra cải, đến lúc có người hỏi vì sao mà cải, cải để làm gì, thì mịt-mù không biết trả lời, cải như thế, thật là vô ích ! hèn mạt thay sự cải !

Sự cải không phải dễ, ta nên thận trọng cho lắm mới được. Cải phải biết việc nào phải hay không phải, lúc nào nên hay không nên.

Vì như có một người gọi phong-tục luân-thường ta ngày xưa là hủ lậu, muốn xướng lên đổi bỏ đi ; ta biết người ấy nói không nhằm, thì ta phải cải sao cho hơn, nếu không hơn được, đành ngồi ngó phong-tục luân-thường ta ngày một đổi dời, không suy nát thành ra suy nát, không hủ lậu thành ra hủ lậu, thì ta thật là một người tội-nhơn của xã-hội.

Vậy nên gặp đều gì đáng cải, ta không nên tiếc công-phu, tiếc thì-giờ, phải đem hết tinh thần ta mà cải, ta cải để giữ gìn thế đạo, ta cải để khuông chánh nhơn tâm, ta cải để bảo thủ lợi quyền ta, ta cải để mở mang đều công-ích cho dân ta, thì ta đừng nao đừng núng, dầu rách khóe miệng, dầu cùn ngòi viết cũng cải cho ra chánh lý, cho đáo thắng mới thôi.

Quí-hóa thay sự cải nhau ! Vẻ vang thay sự cải-nhau ! Giá-trị của sự cải-nhau cao bao nhiêu, thì công dụng cũng cao bấy nhiêu ! Trình-độ của sự cải nhau, to tác chừng nào thì ảnh-hưởng cũng to tác chừng nấy.

Đ. N.

HỈ tín

Tôi mới tiếp đặng hồng thiếp của một người bạn tôi là M. Hội-đồng Nguyễn-nhơ-Bích, làng Tân-thành, phủ Tânchâu, định sính cho lịnh-lang là Nguyễn-công-Minh, sánh duyên cùng cô Đỗ-thị-Linh, ái-nữ ông chánh-tổng Phong-miền hạt Sadec. Tiếc vì đàng viễn thiệp lại nhằm lúc tôi bận việc nhà nên không đến đặng mà mừng cuộc trăm năm của hai trẻ.

Vậy tôi tỏ lòng mừng rỡ và chúc cho lưỡng tánh hòa hài :

Hai họ hòa thân, chồng ngọc vợ vàng duyên khăn khích,

Trăm năm kết bảo, con rồng cháu phụng nối lâu dài.

Nguyễn-thế-Ngọc, Saigon.
Kính hạ.

Vài lời phân tỏ

Tôi có tiếp đặng nhiều bức thơ của chư quí-hữu ở xa gởi đến và trong thân bằng quyến thức hỏi thăm tôi rằng : nói đã nghe đồn rằng : kỳ tựu trường tới đây tôi phải bị đổi chỗ vì làng chạy tờ hay là họ rơi thơ chi đó.

Tôi xin thưa thiệt, từ ngày tôi dời lại dạy trường Giaohòa tôi nay lần tay tính đã có ngoài bảy năm, hằng chuyên lo phận sự, trên Hương-chức mến vì, dưới xóm giềng yêu chuộng, nên mới đặng yên phận mà lo ruộng dường mở nẻo cho trẻ em, nghĩ cũng trả đặng chút ít công với đời. Song trời còn có chỗ dễ hờn huống chi là tôi, sao tránh khỏi một đôi người phiền trách. Những kẻ ấy là hạng người vô học và khiếp-nhược khả-ố ; oán chạ, thù-vơ, rồi không cớ chi mà nói, nên mới dùng đến cái thủ đoạn thơ rơi mà vu họa cho tôi.

Cũng may nhờ ơn đức quan Chủ-quận An-hòa có lòng đại độ biết xét công lao và rõ thấu tánh tình của tôi, nên tôi mới đặng ở yên, Thật tôi lấy làm đội ơn ngài vô cùng.

Có đoạn thơ rơi đó mà thôi, chớ làng không có chạy tờ chi cả. Cũng có một cớ sau đây nữa : là vì có một bạn đồng-nghiệp tôi, muốn về chỗ nầy cho gần nhà cha mẹ, nên có lắm khi nói cùng tôi xin đổi chỗ và anh người cũng có nói. Mà tôi nỡ nào đi đùng một đôi chục bạc mà bỏ nhà cửa vợ con mà đổi đi hay sao ? Cũng chẳng đã tính trên dưới, thì không biết sao, chớ có lý nào lại trọng tài hơn trọng nghĩa ? Nghĩ cũng lạ !

Nếu chẳng lăm răng : bạn tôi chẳng có đủ thế lực kim tiền thì tôi không sao mà phải đổi.

Vài hàng vắn tắc cúi xin chư quí-hữu dung tình.

Nay kính.
Hải-Yến, Giáo-tập à Giaohòa,
Anhòa, Mytho.

Đông-Pháp thời-sự

GIÁ BẠC

Kho Nhà-nước	10 f. 05
Ngân-hàng Đông-pháp	10 .10
Ngân-hàng Hongkong-Shanghai	10 10
Ngân hàng Chartered	10 05
Sté de Gérance de la Banque Industrielle de Chine	10 05

GIA LÚA

Lúa chở đến nhà-máy Cholon (mất bao) mỗi tạ 100 kilos.

Vinhlong	6$ 05	tới	6$ 15
Gocông	6 25	»	6 35
Baixàu	6 30	»	6 40
Bacliêu	6 45	»	6 55
Giá thường bực trung	6 26	»	6 36

SÚNG CHẲNG VỊ NGƯỜI

Thủdầumột. — Hôm bữa 6 Juillet nầy, người lính tây tên Schrœder, thủ đồn Song-He, mang súng lên vai ngồi xe bò đi vô rừng trên Thủdầumột mà săn thịt. Xe bò đến nơi vừa ngừng lại, người lính ấy trên xe nhảy xuống rồi đụng nhằm cò súng, súng vụt nổ lên trúng nhằm một vít rất nặng.

Súng ống thường hay sanh lắm việc rủi ro, vậy những nhà có súng cũng nên cẩn thận đề phòng, chớ khá nói rằng : mũi thiên hoại nó hay chớ người bạc mạng ! Còn mình không bạc mạng mà lo gì ; ấy mới lầm to đa !

ĂN CƯỚP ĐÒ

Longxuyên. — Bữa 30 Juin nầy, lối nửa đêm dân sự làng Vĩnh-phước thấy đều mà mang giáo điếp, xảy có một bọn ăn cướp cũng đông kéo đến phá cửa tên Phạm-văn-Trọng là cựu phó-xã, kéo rốc vào nhà, lấy búa của Hồn-thế Ma-Vương búa Trọng chơi hai búa phun máu đầu, rồi bắt trói cậu ta bỏ ngồi trước bàn thờ ông bà, lỏ con mắt dộc ra mà coi ăn cướp tóm thâu tài vật. Vợ phó-xã Trọng nóng ruột cùng lính-quýnh chạy ra, ăn cướp thích cho một thương trúng nhằm tả tỷ. Bữa tủ tóm được 240 $ rồi vòi gấp thêm mấy đôi vàng với áo quần lãnh nhiều giá cùng đang vài trăm. Phó-xã Trọng ngồi trước bàn thờ, thấy đồ đạt tan tành thì mặt mày méo xẹo, bọn ăn cướp thấy vậy cũng thương tình nên lấy một tiếp trở lại vậy lỗ tai cậu ta mà hỏi của nửa. Trọng chắc gan không thua gì Huát-Trí-Cung, vậy chảy máu ròng ròng song Trọng quyết lấy thân cho của !

Lục soát cùng hết, mà kiếm cũng chẳng còn sót vật gì, bọn Vưu-tuấn-Đạt mới hối Trình-giáo-Kim lấy chiếu gói mùng mền chất lên mà đốt. Rủi đâu có một bà lão đậu ghe dưới mé rạch thấy lửa cháy nhà, mới ngửa miệng vùng la làng lên, ăn cướp ních cho bà một cái miếng sành lỗ đầu phun máu. Bà hết hồn ninh khe, chẳng ăn cướp đi rồi bà mới nói nho nhỏ rằng : họa tùng khẩu xuất !

Tài-gia nhình mặt được 3 đứa là tên Nghĩa, Sách, Sành, nên lập tức phi báo với thầy Cai Từ-thiện-Phước. Ngài xách súng đến nơi, nằm ôc « ba con yêu » rồi giải tới Tòa để chờ ngày phân xử.

Hạt Longxuyên hễ qua tháng nước nổi thì ăn cướp phá tàng dân tình, nay mới tháng nầy mà đã khởi sự nổi lên, vậy kẻ có quyền tưởng cũng nên lưu ý !

CÚNG LÀ SÚNG CHẲNG VỊ NGƯỜI

Huế. — Hai thầy đội Meya và Cloître muốn vào dâm rừng của ông Hoàng Bửu-huế-Liên mà săn cầy bần cáo chơi, nên mới mướn ghe mà đi vô làng, rồi tìm mướn một người thạo việc dẫn đường cho dễ bề gặp nhiều con thịt. Khi đến một nhà kia, thấy có mấy người đang nằm ngủ trên ván, thầy đội Meya mới kêu hắn dậy bảo dẫn đường. Tên ấy không chịu đi nói rằng chơn đau. Thầy đội liền kêu tên khác, song nó ngủ mê quá, thầy đội Meya liền lấy lòng súng mà đánh nó. Thình lình nổ lên 2 tiếng, đạn bay ra trúng nhằm đó và dạ dưới của tên đang mê ngủ kia. Nó la nghe thảm thiết làm cho náo động kẻ xóm giềng, ai nấy đều chạy tới rất đông quyết sanh sự với hai thầy đội tây mà trả thù cho tên bị đạn.

Thấy việc lợi hại như vậy, hai thầy đội nầy mới lần vô Tho-Trạch và đánh dây thép cho sơn-dâm hay.

Chớ tên bị đạn ra nhà-thương Huế, quan thầy cưa nó hết một đó, cách một giờ đồng hồ hồn la khỏi xác.

Trời ôi ! Nằm trên ván cha mình mà ngủ, rủi ro đâu đem tới giết mình, cái chết nầy thật cũng lằng nhách !

BÃO TẠI TOURANE

Hôm bữa 21 Juin lối 4 giờ chiều, mây kéo đen trời, gió thổi vùn mình, kế mưa đổ như xối nước, giông tố phát nổi lên, làm cho những người ở tại châu-thành Tourane đều kinh tâm tảng đởm. Trận bão ấy nổi lên trong một giờ đồng hồ mà thôi, song làm cho cây cối lớp trốc gốc, lớp rơi nhành, còn ghe đậu dưới mé sông bị gió bứt neo, sóng dồi dập mà có nhiều chiếc phải chìm ngầm. Đến khi tạnh mưa hết gió mới vớt những ghe ấy lên và kéo vào mé bờ được. Có nhiều người bị té xuống sông rạch mà chết đuối, đã vớt được 7 tử-thi người Annam, thì thân-nhơn đã lãnh về mà mai táng. Nhưng còn sót thi hài của một đứa bé con hai tuổi thời tắm chưa ra. Những người Langsa đều vô hại. Cuộc hư hao tính cũng chẳng bao nhiêu.

HỘI-ĐỒNG THẨM-ÁN ANNAM

Hồi ba giờ chiều bữa 7 Juillet, đã khởi sự bắt thăm đặng chọn Hội-đồng Thẩm-án kỳ xử Đại-hình tới đây.

Cuộc bắt thăm như sau nầy :

Quí ông : Trương-minh-Lý và Nguyễn-văn-Quới được làm Hội-đồng Thẩm-án thiệt thọ còn quí ông : Huỳnh-công-Đạt và Nguyễn-khắc-Cần thì làm Hội-đồng Thẩm-án phụ.

CHÚ CHÂU ĐỜI NAY

Haiphòng. — Tới hôm 22 Juin, tại phố Chiêu-Thương, ở phía sau sở Xi-Măn, có một ông lão lối 50 tuổi, tên Khải, cải cọ với một đứa cháu là tôn Biên về việc vắt cây làm sao không rõ, chú mắng cháu mấy lời, cháu phang một gậy vào đầu chú, chú té ngửa ra trời, khiên đem về nhà, hồn chú đã từ từ bay qua Tây-phương phật.

Sở cảnh-sát đã nắm đầu đứa cháu ngỗ-nghịch ấy và tống giam vào ngục.

Ôi ! Luân-lý suy đồi, cháu đánh chú bể đầu, con giết cha mẹ ruột, nghĩ cũng đáng ghê sợ cho cái phong chào văn-minh !

THẦY XÉP-GA VÔ TÌNH QUÁ

Krompha. — Tên Từ-phục-Nghiệp (tốt tên dức chớ) làm xếp-ga Krompha, ở gần kinh-đô Huế, mới hôm 28 Juin nầy, túm trọn tiền tủ được một số bạc 927 $ rồi trốn mất.

Quan làng còn đang tầm kiếm song chưa bắt được cậu ta, song sớm muộn cũng chẳng thoát khỏi lưới trời vì lưới tuy thưa mà khó lọt.

GIỰT ĐỒ TRÊN XE LỬA

Saigon. — Hôm đêm 7 Juillet, hồi 9 giờ 40 phút, tên khách Quảng-đông Cô-Dương 21 tuổi, buôn bán trà-tàu tại Cholon, lên xe-lửa giữa mà đi ra Saigon. Khi lên xe khách Cô-Dương vô ngồi gần nhiều người hành khách khác. Khi xe chạy gần tới Chợđũi, thình lình có hai đứa côn đồ (chớ không phải ba con yêu) bước tới chận cổ khách Cô-Dương nghẹt cứng, và bịm miệng không cho cầu cứu. Rồi lột nón, lột giày, và nựng túi gấp bọt-phơi chứa 12 $ chúng nó cũng rinh luôn, rồi xô chủ khách té nhào xuống đất. Tên Cô-Dương bị xe cán dập cánh tay, máu chảy dầm đề song nó cũng gượng dậy kêu xe chở lại bót quận thứ nhì mà cáo bạch. Nó khai rằng lúc nó bị việc cướp giựt như vậy thì cũng có nhiều người hành khách ngồi thấy, mà trong đám hành khách nầy cũng có China ở trông, song ai nấy lỏ mắt mà nhình, không một người tiếp cứu, mà cũng chẳng ai chịu trì hồ lên.

Ông cò liền mở đường tra xét mà đến nay cũng chưa kiếm được mối manh gì.

Đường xe lửa giữa thiệt là vắn vỏ quạnh hiêu, kẻ gian ác dễ bề giựt đồ cướp của lắm. Phần xe lửa đốt dầu leo lét dầu chẳng thấy rõ dầu, vậy tôi cũng ước ao rằng hãng xe-lửa nên thêm mỗi hoả-công ít cái đèn, dầu không sáng rực rỡ như xe-điện kia, chớ quân-gian cũng nhát gan mà lột đồ hành khách.

Lời rao

của quan Tấn-sĩ lương-y BUFFON

Tôi xin tỏ cho đồng-bang Annam hay rằng : Tôi mới lập thêm một nhà dỡ nuôi bịnh tại Chợlớn, đường Marins (Thủy-binh) môn bài số 244 ter làm hai hạng từ 4 $ và 5 $ một ngày, kể chung thuốc men và ăn uống.

Mỗi ngày tôi khám bịnh hai lần.

Tấn-sĩ lương-y
BUFFON

TRỒNG RĂNG
QUAN LƯƠNG-Y CUNAUD
Ở đường Chasseloup Laubat số nhà 15
Nhổ răng một cách rất êm ái.
Trồng răng bằng sành và răng vàng.

Ai tín

Bổn-báo lấy làm buồn bã mà hay tin chẳng lành rằng ông *Nguyễn-tấn-Sang*, cựu Hội-đồng địa-hạt ở Rachgiá, là lịnh nghiêm-đường của M. *Nguyễn-chánh-Ngọ*, Hội-đồng, tổng Minh-Lương (Rachgia) mới mất lộc hôm ngày 3 Juillet 1924, hưởng thọ được 87 năm.

Cuộc tổng-chung định ngày 10 Juillet 1924 đúng 7 giờ sớm mai.

Bổn-báo kính lời phân ưu cùng M. *Nguyễn-chánh-Ngọ* với bửu quyến và chúc cho hương hồn ông Cụ được bồng đào tiêu diêu vân hương khoái lạc.

Đ. P. T. B.
huy lụy kính điếu

Ai muốn có lợi 20 %

Trước khi cất nhà hay là phố, xin do nơi nhà *Vĩnh-xuân-Long*, là một cửa hàng của người Annam mới lập tại *Bà-Chiểu*, làng *Thạnh-mỹ-An*, ở con đường vòng *Bà-Chiểu* qua Thị-Nghè, tục kêu là đường hàng sanh, hạt *Giađịnh*.

Tại nhà *Vĩnh-xuân-Long* nầy có bán đủ các thứ cây : dầu, sao, gỗ, ván vân, hoặc cưa sẵn, hoặc chưa cưa, và đá tảng, đá miếng xây nền, giá thật rẻ hơn các nơi, vì là cây nhà lá vườn, chớ chẳng phải mua đi bán lại như bạn hàng khác.

Người ở xa mua cây, ván và đá, thì nhà *Vĩnh-xuân-Long* cũng có thể đem đến tại chỗ mà ở ; và cho đặng giao thiệp cùng nhau trong cuộc thương trường, thì chủ nhà *Vĩnh-xuân-Long*, có ý muốn lập tiệm ngành trong lục châu, vậy xin ai muốn trư đá, cây và ván cưa sẵn rồi mà bán lại, thì xin đến, hay là viết thơ mà thương nghị.

Chủ nhơn :
NGUYỄN-VĂN-THỌ,
Marchand de bois Tâyninh.

HOTEL D'ANNAM
Nam-Việt Khách-Lầu
N° 77 à 80, Boulevard Charner
10, Quai Le Myre de Vilers
Đường Kinh-lấp, đường Caravelle và đường mé sông Le Myre de Vilers, SAIGON
HỨYNH-HUỆ-KÝ, Chủ tiệm

Kính cùng Quí-khách rõ : tôi dọn một tiệm ngủ hiệu là HOTEL D'ANNAM (*Nam-Việt Khách-lầu*) phòng rộng mát và sạch sẽ lắm, cũng có dọn phòng ở từng dưới đất được cận tiện Quí-khách, xin Quí-khách thừa dịp đi Saigon đến tiệm tôi mà nghỉ lấy làm thong thả lắm.

Lại tôi mới mở thêm một giải phòng ngành rất mát mẻ tại đường mé sông Le Myre de Vilers, lối trước ga xe-lửa nhỏ cũ, nhà số 10, Saigon.

HUỲNH-HUỆ-KÝ, Cáu khải.

ANCIENNE MAISON PHÚ-TOÀN
ĐÔNG GIÀY TÂY VÀ ANNAM
LÊ-VĂN-BỀN
CHỤP HÌNH VÀ RỌI HÌNH RA LỚN
— SAIGON —
25-29 Rue Amiral Courbet (Mellin Centrale)

NHÀ MÁY XAY LÚA KIM-THỜI
NAM-THUẬN-AN
M. NG.-CHIÊU-THÔNG
Ở góc đường Bonnard và đường Pallikao
Dây thép nói số 729
Dây thép thường : Thông Cholon Binhtây
Máy xay chạy bằng mô-tơ điện-khí rất tinh tảo.

Maison TAO-LY
TRẦN-THOẠI, Propriétaire
97, 99 Boulevard Charner 97, 99
SAIGON
Horlogerie — Quincaillerie
Fournitures de toutes les matières grasses
Lampisterie à pétrole, essence, à acétylène et à électricité
Disques et Machines Phonographes
COMMISSION, IMPORTATION, ET EXPORTATION

Khăn đen tốt đẹp

Nhiễu Bombay — Nhiễu Tàu và Bông nhứt hạng giá mỗi khăn	3 $ 00
Có thứ Bombay hàng nhì	2 20
Có thứ Bông hạng thường mỗi khăn	1 50

Khăn kết từ 8 lớp đến 4 lớp thôi.

Cúp tóc và đã tóc có mối vấn khỏi do nhơ. Song muốn kết dính lại phải do contour do tóc máy tắt phải chỉ rõ và dùng máy lớp phân biệt kỹ càng tôi sẽ làm y theo, rồi gởi lại tử tế bằng Contre Remboursement thì quí vị phải chịu tiền gởi, nếu gởi mandat trước cho tôi thì sở phí tôi chịu vì gởi Contre Remboursement nhà giấy xa hơn 10 kilomètres tôi rao bấy nhiêu lời xin quí vị chiếu cố tôi rất cám ơn.

Adresse,
NGUYỄN-VĂN-BÚP,
Propriétaire à Suối-đôn Bình-nhâm à Laithiêu.

TRƯỜNG VÕ-VĂN
(CẦNTHƠ)

Ông Võ-văn-Thơm vì đa đoan công việc nên giao trọn quyền Quản-lý trường Võ-Văn cho tôi.

Trường có sách vở, tủ kộ và khí cụ về khoa-vật-lý học (physique) và khoa-hóa học (chimie) cho tiện bề dạy dỗ.

Cũi năm cũng phát phần thưởng đặng khuyến khích học trò.

Giáo-viên đều là người có đủ tư cách sư phạm. Tôi cũng có lập năm thứ nhứt như bổn-quốc (1re Année).

Xin nhớ ngày tựu trường là 14 Août 1924 nhằm ngày 14 tháng bảy Annam;

NGUYỄN-VĂN-THƯỢNG.

LỜI RAO
Tiệm Vĩnh-Xương

Kính cáo cùng chư quí-vị đặng rõ : nay tôi có lập một Atelier tại Bình-tây đường Gia-phú, Atelier nầy sửa xe-hơi, xe-máy, sơn hãm xe-máy, xi nickel, đồng xe-kéo, sửa xe-kéo, và có bán đủ các thứ đồ phụ tùng cho xe-máy và xe-kéo, và có sửa đủ các thứ máy điện, có đúc gan đúc đồng xin quí-vị tưởng nghĩa, có sửa máy chỉ, hay là xi sơn vật chi, xin đem đến tôi, tôi sẽ tính giá rẻ.

Nay kính cáo,
NGÔ-VĂN-TRÍ,
đường Gia-phú số nhà 64 ngay sau điện ?
à Binh-tây (Cholon)

Xin chiếu cố

Đời thạnh trị thái bình, thì con người sanh sản ra càng đông đảo hơn khi trước bội phần, bởi vậy tôi đêm thấy mỗi khi Saigon có hay chơi lễ, hoặc là cuộc chơi v. v. thì tội nghiệp cho quí-khách ở lục-châu lên Saigon chơi, mà chẳng đã khách-sạn nghỉ ngơi, làm sự vui thành ra buồn. Bởi vậy chúng tôi mới lập ra một Tiệm-ngủ, hiệu NAM-TRUNG KHÁCH-SẠN tại đường Mémais N° 101-103 gần bên góc Tiệm cầm-đồ Saigon. Phòng ở từ phía theo mặt đường tỉ, rộng rãi mát mẻ tư bề yên tịnh, lại gần ác mối đường xe lửa Chợlớn, đường giữa, tường mé-sông, và xe Biênhòa, xe Mỹtho ít tiện cho quí-khách khi lên xuống.

Cũi xin quí-khách tưởng tình đồng-bang giúp cho chúng tôi bền vững thì ơn ấy ghi tạc hằng ngày.

Quản-Lý :
HIỆP et THẮNG.

TRĂM NĂM KHÔNG PHAI
NHÀ HỌA CHƠN DUNG
NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
Số 73, Boulevard de la Somme
(NGANG GARE XE LỬA GIỮA CHỢ CŨ)
SAIGON

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo nghệ, và được 3 cái bằng-cấp Đấu-xảo Hànội ; mới năm rồi dự cuộc Đấu-xảo thành Marseille lại được thưởng bằng cấp và Médaille rất xứng đáng. Hình vẽ thiệt tinh xảo và đề trăm năm không phai.

Chư quí vị muốn vẽ xin gởi hình chụp đến hoặc viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cáo bạch có biên rõ thước tấc giá cả và cắt nghĩa phân minh.

T. MORISE
THỢ CHỤP HÌNH NHỰT-BỔN
31, đường Place Gambetta (chợ cũ)
CHỤP HÌNH
đủ thứ kiểu cách
RỌI HÌNH NHỎ RA LỚN
Reproduction
Công việc làm mau lẹ và kỹ lưỡng

ĐÈN LỬA KIỂU MỚI
THẮP BẰNG DẦU LỬA

Đèn lòng đèn đứng, đèn treo
Bán tại tiệm
TRẦN-QUANG-NGHIÊM
200, đường d'Espagne Saigon

Biscuits Quốc-Nữ

Bánh đã thơm, lại ngon, để lâu được, có beurre, sữa bò, vanilline và chocolat, và không khi nào phá bụng.

Có bán lẻ nhiều thứ, như quí ông quí bà mua nhiều về bán lẻ, hoặc đem đi xa cho bà con, thì tôi có sắm sẵn hộp lớn, hoặc thùng lớn, để cho quí ông quí bà đặng, rất tiện rất hạp phép vệ sanh.

Cũng có vô hộp theo ý ... ảnh Âu-Mỹ hộp lớn 0 $ 50 hộp nhỏ, 1 $ 20, và có gởi bán tại tiệm bán bì tây hàng tàu, lãnh nhiều của M. Nguyễn-hảo-Trương, ở đại-lộ Bonnard số 82.

Cũng có lãnh làm bánh tiệc, hoặc tân gia tân quan vân vân.

Envoi contre-remboursement
Nguyễn-thị-Thân, 13, rue Lareynière.

H. DELPEYRAT
Khi trước là Hãng E. POURTOU
Số nhà 33 bis, 35, 37, 39
đường Amiral Dupré Saigon
RƯỢU CHÁC, RƯỢU MẠNH
RƯỢU KHAI-VỊ, RƯỢU TIÊU-HÓA

TIỂU-THUYẾT

SỬ-CHÁNH-TÂM
HÀM OAN

Tác-giả :
NGUYỄN-TRẦN-CHÂU
TỰ NGỦ-LANG (*Rạchgiá*)

XVII

(*Tiếp theo*)

Rạng ngày Chánh-Tâm cũng cứ đi ra nhà Đoàn-bá-Hộ mà làm công chuyện như thường. Chiều tối lối chừng bảy giờ mới trở về, đi ngang nhà Đào-bát-Thanh, con tỳ tác là Thị-Nhi chạy ra đón lại và hỏi rằng : Chàng có phải là Sử công-tử chăng ? Như phải xin dời gót vào trong nầy cho cô-nương tôi hỏi thăm một chút, nói rồi quày quả trở vô. Chánh-Tâm lót tót theo sau, và đi và nghĩ thầm trong bụng rằng : Kia ! bấy lâu nay tôi nửa ... tiếng thì mặc lòng chớ mình cũng chưa giáp mặt trao lời cùng Thế-Vân lần nào, mà sao nàng lại cho tỳ-tác dón đường kêu mình vô trông hỏi thăm việc chi ! Vả lại sách có câu : « *Nam-nữ thọ thọ bất thân* » nếu nàng làm như thế rủi lậu sự thì còn chi là danh tiếng của nàng, mà cha mẹ nàng ắt cũng không thứ tội cho nàng nữa. Việc nầy đáng nghi quá. Ờ ờ phải, ta biết rồi, thế nầy Bát-Thanh lập kế điều hổ ly sơn, dụ ta vào đặng dùng mưu hãm hại. Mình hại dễ giữ, chớ ám-tán thật khó ngừa. Kế độc mình đã rõ rồi, mình dại gì lại đem thịt đút vào miệng cọp.

Thôi không xong, ta trúng kế rồi đa, chi bằng trở ra hay hơn. Nghĩ tới đó bèn phản tiền vi hậu, thối lui vài bước rồi vùng đứng lại nghĩ rằng : Ủa, không lẽ Bát-Thanh đành nhẫn tâm dụng đến mưu sâu mà sát hại mình. Vì mình cùng đó dĩ ngãi vô thù, chắc là Thế-Vân thật tình kêu mình có duyên cớ chi đây.

Nếu mình thối thát không vô, bỏ mất cơ hội nầy thì uổng lắm, lại bị Thế-Vân chê mình là thằng nhát. Sách có chữ : Bất nhập hổ cốc, bất trốc hổ tử ; hễ là : muốn ăn thì lăn vào bếp, muốn chết thì lết vô hòm thô.

Thế thì ta cũng làm gan vô cho tới chỗ thử coi. Ôi, sự dĩ chi thử bất khả nại hà. Đánh liều nhắm mắt đưa chơn, mà coi con Tạo xây vần tới đâu.

Bởi nghĩ vậy cho nên thuận tình đi theo tới chỗ. Khi vô giáp mặt Thế-Vân rồi, Thị-Nhi liền bước trái ra ngoài, Thế-Vân chào hỏi công-tử và liếc xem chàng thật là diện mạo đoan trang, dung nghi tuấn tú, nhưng bị y phục tả tơi xem ra dáng người bần tiện thời quá, liền rơi lụy mà thốt rằng :

Sử-lang ôi ! cũng vì phụ-thân thiếp cho nên ngày nay đôi ta chưa hiệp vầy loan phụng, để cho chàng cực khổ tấm thân ; chàng là người trượng phu quân-tử lòng rộng dường sông biển chắc chàng không đem dạ cố chấp phụ thân ... Hôm trước phụ-nhơn có qua đây nhắc việc nhơn duyên của đôi ta, phụ-thân thiếp trả lời thế nào có lẽ chàng cũng rõ thấu.

Vì cớ đó cho nên thiếp không quảng đều danh giá, cho thỉnh chàng thâm nhập chốn nầy đặng toan liệu. Ấy là sự bất đắt dĩ, chớ nếu rủi lậu sự người ngoài hay được thì thiếp không khỏi tiếng chê bai. Chàng ôi ! thiếp vì bụng thương chàng quá lẽ mới ép mình làm như thế. Xin chàng mựa tưởng thiếp là phường trên bộc trong dâu mà lầm. Vậy khuyên chàng hãy ngồi xuống rồi thiếp cạn tỏ chung tình cho chàng nghe.

Sử-chánh-Tâm nghe Thế-Vân nói tới đó liền ngước mặt lên xem kỹ nàng thật là ngư trầm lạc nhạn bế-nguyệt tu-hoa, chẳng nhường chi người trong cung-các. Đứng hàm thinh hàm thế giây lâu mới thốt rằng : Tiểu-thơ ôi ! Từ ngày tôi may mắng thấy đặng tư-dung của cô đến chừ thì tấm tình-si nầy hằng khoăn-khoái, ... ớm trông tối đợi, ngày thương đêm nhớ. Ngủ đi thì chớ thức dậy thì thương, tất dạ tư-lương tấm lòng hoài-vọng. Nhớ hình tưởng bóng, như dại như ngây, khôn thế làm khuây, khó bề khỏa-lấp. Khối tình dồn-dập, ôm-ấp đêm ngày, lưỡng-lự canh-chầy, thành sầu chất ngất. Than trời trách đất cũng bởi vì cô. Nay đặng thấy mặt cô rồi, mà nếu chưa cạn tỏ được cái ái tình của tôi thâu trữ bấy lâu, nói giả-sử mà nghe : dầu muôn mũi dao thương kề cổ, sấm sét búa riều trước mặt, hoặc vùi thang dạp lửa dày cũng không nệ, miễn là được tỏ tất tấm chung-tình của tôi yêu-mến cô bấy lâu, dầu cho có chết cũng đành thỏa dạ.

Lúc phụ-thân tôi còn sanh tiền cùng Đào-bá-phụ giao hôn chỉ phúc tử ấy những nay lần tay kể đã mấy thu dư. Thuở phụ-thân tôi còn tại thế và đương làm quan đã lâm phen nhắc-nhở mà Đào-bá-phụ vì bụng không thương kẻ nghèo-nàn nên mới kiếm cớ nọ kia, lần lựa rày mai đề cho tôi vương chứng bịnh tương-tư hình vóc vô vàng ăn chẳng biết mùi, ngủ không yên giấc.

Ngày nay thân-thế ra vầy, tại ai có biết chăng ? Sao cô không nghĩ, chẳng nói một lời chi giúp cho tiện-sĩ hết. Cô được hưởng chữ vinh-hoa phú-quí thanh-nhàn, ăn no mặc ấm, đành ngơ mặt chẳng nhìn kẻ mồ côi hạ-tiện cho đành sao ?

Từ ngày phụ-thân tôi tị-trần đến giờ tôi hằng chịu lắm đều giang-truân khổ não, thế mà cô đành giả mặt ngơ tai điếc làm như không hay không biết chi hết vậy. Bạc làm chi lắm vậy mà.

Thiết-tưởng tôi cùng cô kiếp nầy không trông-mong gì gặp-gỡ, họa là chờ kiếp lai sanh hay là giờ lâm chung sẻ tiềm nhau dưới Dạ-đài. Nào hay ý thiên công còn tưởng đoái giúp đôi ta giáp mặt trao lời tại chốn nầy. Tôi đặng kề mũi xạ dựa hơi hương trong giây phút nghĩa là : từ nầy giờ đây thì

(*Coi tiếp qua trương thứ tư.*

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIỄN-ĐÔNG

(Rizeries d'Extrême-Orient)

HỘI NẶT DANH VỐN HỦN 25 TRIỆU QUAN TIỀN LANGSA ĐỀU ĐỘNG TẤT SỐ

HỘI NẶT DANH VỐN HỦN 25 TRIỆU QUAN TIỀN LANGSA ĐỀU ĐỘNG TẤT SỐ — TẠI SAIGON ĐƯỜNG BELGIQUE, MÔN BÀI SỐ 15. — NHÀ MÁY XAY VÀ KHO TRỮ Ở TẠI CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA

MUA LÚA VÀ LÃNH BÁN LÚA — GIỮM TIỀN LÚA VÀ THÂU LÚA — MƯỢN LÚA GƠI KHO

TRƯỚC KHI BÁN LÚA xin hỏi bổn hiệu; nếu vị điền-chủ nào mắc đi không đặng thì viết thơ cho bổn hiệu sẽ đến tiếng mà bàn luận — MUỐN HỎI CHI THÌ BỔN HIỆU SẴN LÒNG CẮT NGHĨA CHO HIỂU

CÓ ĐẶT HÀNG NGÁNH TẠI CẦNTHƠ và có lập chành mua lúa nơi các chỗ thị-tứ.

Phòng việc: *ở tại đường Belgique, môn bài số 15.*

A. DENHOLM

N° 36-38, Rue Lefèbre N° 36-38

SAIGON

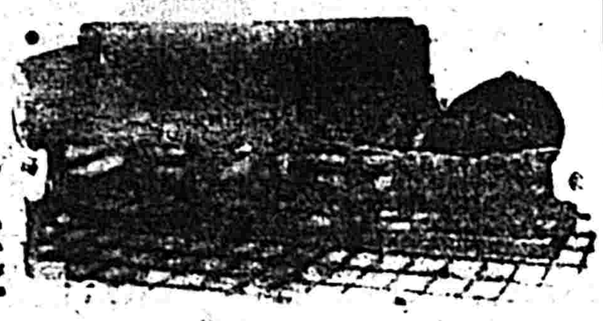

THIỆN NGHỆ VỀ VIỆC RÁP MÁY XAY LÚA GẠO

Đã ráp hơn 30 cái nhà máy từ 10 tấn cho đến 600 tấn ở tại Đông-pháp.

Cam kết chắc chắn về sự lúa gạo xay ra đặng bao nhiêu và sự bền bỉ chạy tốt của máy móc.

NGUYÊN GIÁN MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — ĐỒ THAY ĐỔI — DÂY TRÂN EMERIE — VÂN VÂN — MÁY LÀM DẦU, LÀM ĐƯỜNG — MÔ-TƠ NỒI SÔ-DE V. V. GIÁ PHẢI CHẲNG

Machines à Ecrire

UNDERWOOD

les plus robustes

les plus durables

les plus rapides

L. JACQUE & Cie

Seuls Agents pour l'Indochine

Ngư'ờ'i Annam mà biết lo lắn quyền lợi của mình, hãy đem xe hơi lại sửa tại hãng mới lập:

Hiệu **Carpentier** ở đường Mac-Mahon số 47.

Có trữ vô số đồthay đổi trong xe hơi đủ thứ hiệu. — Đồ phụ tùng xe hơi. — Vỏ xe Michelin. — Dầu săn, dầu nhớt.

VIỆC SỬA XE THÌ CÓ MỘT NGƯỜI XÉP TÂY COI SÓC

Giá nới không đâu bì kịp

Công việc làm rất kỹ cang và mau lẹ vô cùng. Danh tiếng đã bia ở miệng người.

Kỳ tàu tới sẽ có xe hiệu **Arriès và Motobloc**

F. MARTY

116, Boulevard Charner — SAIGON

Soieries — Dentelles — Broderies

Laine blanche et couleur

Toiles — Cretonne et batiste pour lingerie

Velours et Soieries pour robes

Soie d'Alger pour broder

Tissus et rideaux pour ameublement

Services de table en blanc et couleur

Serviettes de toilette

Expéditions dans l'intérieur

Huê phương lầu

PHOTOGRAPHIE ETAGRANDISSEMENT

244 Rue des Marins Cholon

Tiệm chụp hình Huê-Phương-Lầu nầy mở ra đã đặng ngoài 1 năm nay, chư quí vị đến chụp hình đã nhiều, thấy đều biết tiếng, chẳng có tiệm nào bì kịp.

Vì chư vị chiếu cố ngày một thêm đông, cho nên tiệm chẳng nệ tốn của hao công mới sắm thêm các thứ y phục Hát Bội rất nhiều thứ, lại có quần áo tây, tàu, đủ kiểu, đồ nữ trang rất nhiều, và mới có nhiều bức tranh cảnh như cảnh vườn hoa, cảnh rừng núi, cảnh phòng khách, cảnh cầu, máy bay, tại bổn đại pháp mới gởi lại coi rất tinh thần lạ như thiệt, vậy quí ông muốn chụp kiểu nào cảnh nào thầy đều như ý. Tiệm tôi có mướn thợ làm hình rất tinh nghệ chụp trong 2, 3 ngày là được hình, thiệt muốn sao được vậy, xin quí vị hãy tốn chụp thử ắt đặng vừa lòng chẳng sai.

Mới mở thêm phòng chụp hình ban đêm, chụp cũng như ban ngày vậy.

Tiệm tôi có bán đủ thứ đồ làm hình tại bổn tây gởi lại, và có khuôn hình nhiều kiểu rất xinh đẹp.

FABRIQUE DE CASQUES FANTAISIE

Vente en gros et détail

GRAVURE sur MÉTAUX et MARBRE

TRẦN-DUY-BÌNH

80, Boulevard Bonnard, 80

SAIGON

TIỆM LÀM NÓN ĐỦ CÁC THỨ

Bán sỉ và bán lẻ

Khắc các thứ con dấu bằng đồng, bằng đồng và bằng đá cẩm-thạch

---

TIỆM SỬA ĐỒNG HỒ VÀ CÁC THỨ MÁY NHỎ

Ông RENE BOUZAC

Thợ sửa đồng hồ ở Trường Nationale tại Cluses

Tiệm ở đường Amiral Dupré số 17

SAIGON

Sửa kỹ lưỡng và cam kết hẳn chắn đủ các thứ đồng hồ trái quít, Chronomètres Chronographes

Đồng hồ treo — đồng hồ reo — đánh phúc, đánh khắc

MÁY HÁT — MÁY VIẾT

Máy tính đường đi, Máy chụp hình

N. B. — *Công việc làm rất kỹ lưỡng và gởi đến cho nguyên-chủ ở Lục-châu trong nửa tháng.*

GIÁ CẢ TÍNH TRƯỚC

TRƯƠNG-THÁI-TRÙ

Chủ nhơn

NAM-CHÂU KHÁCH LẦU

Rue Amiral Courbet Saigon de 29 à 35

Phòng sạch sẽ lắm, thiệt rộng rãi, rất thanh-tịnh và lại khoán-khoát. Giá rẻ.

Quí khách tiện đường ghé nghỉ tại « Nam-châu khách lầu » chắc đều đặng vừa ý. Boy rất khuôn phép.

Có xe-hơi, tiện cho quí khách khi muốn du-lịch.

Lâm-quang-Roi.
Chủ nhơn.

HÔTEL DE CHOLON

Tân-Long lữ-quán

Kính cùng quí khách rõ: tôi dọn một tiệm ngủ hiệu Hôtel de Cholon, Annam kêu *Tân-Long lữ-quán*, ở đường Marins số 318; 4 từng phòng rộng mát và sạch sẽ lắm, từng dưới nhà hàng bán rượu tây và đồ hộp đủ thứ; từng thứ nhì và thứ ba phòng ngủ; từng thứ tư để chiếu mát đặng cho quí khách hứng gió cho thong thả.

Xin quí khách thừa dịp đi ghé đến tiệm tôi một lần thì rõ. Xin chiếu cố rất cám ơn.

Nay kính
Chủ-nhơn: Kha-U-Phúc

MAISON DE TAILLEUR

Spécialités de tous costumes pour Hommes et Enfants

Déjà réputé par sa coupe et travail rapide

GIA-CÁT

AU CHIC TAILOR TONKINOIS

84, Boulevard Bonnard — SAIGON

Kính cùng Lục-châu quí khách đặng rõ: Tiệm tôi mới mướn ở Bắc vào một người Maître coupeur thiện nghệ cắt rất khéo đủ kiểu quần áo tây và tôi lựa rõng những thợ may thiệt giỏi ở các nhà hàng tây lớn, công việc làm thiệt mau, thiệt khéo và chắc chẳng cho vừa lòng quí khách.

Vậy cũi xin quí khách có dịp đến Saigon xin ghé lại tiệm tôi xem công cuộc tiệm tôi làm và cần dùng món chi đa thiểu thì tôi rất cám ơn và hết lòng nghinh tiếp. Còn chư quí khách ở xa muốn gởi kiểu mẫu và may hay đặt hàng chi cũng giá cả tôi xin tín giá phải chăng và hết lòng hồi đáp tức thì.

Chủ-nhơn cẩn khải,
HOÀNG-HỒNG-NGỌC.

Vĩnh-Sanh

49-51 Boulevard de la Somme, Saigon

Có tại bổn hiệu VĨNH-SANH ở đường cái Boulevard de la Somme số 49 và 51 ngan chợ-cũ Saigon:

1° Thợ họa hình và chụp hình rất tinh-thần, khéo léo, đời đời chẳng hề phai lợt và đủ kiểu.

2° Nhỏ làm ra to (agrandissement) tợ như người sống chẳng sai.

3° Trồng răng theo thể-thức người Langsa, giá đã rẻ mà lại chắc chắn. Bịch răng bằng vàng: vàng tây hay là vàng Annam rất thanh lịch.

4° Các thứ thuốc, giấy và đồ phụ tùng trong cuộc họa hình. Có bán sỉ và bán lẻ các thứ thuốc bên Thượng-Hải và bên Trung-Huê gởi lại (Thuốc của mấy thầy có danh tiếng xưa nay).

Cũng có bán các món hàng-hóa bên Đại-Pháp đem qua luôn luôn.

Kính mời chư quí-vị đến tiệm tôi mua đôi lần hầu giúp cho tôi nên cuộc thương trường. Tiệm tôi mua bán thiệt tình chẳng hề xảo trá; cách tiếp rước quí-vị một cách khiêm-nhường. Xin quí-vị đoái lòng, ngàn năm tôi ghi nhớ.

VĨNH-SANH, Cẩn cáo.

P. S. Tiệm tôi cũng có cắt kiến xe-hơi, Tên thợ Sol-lương-Bửu có danh tiếng tại xứ Trung-Hoa, ở bên Trung-huê-quốc chụp hình khéo lắm và mau lắm, tên thợ nầy lọc tại Huê-kỳ-quốc, có đem đồ qua nữa là ngựa cỡi được, và Cọp, xe hơi, tàu hơi, sơn-thủy một tốt lắm, và các thứ bông sen tại Tây-hồ. Kiểu cũng có đồ tiền ngô bán nguyệt.

TRẦN-LONG

TIỆM ĐÓNG GHẾ MÂY ROTINHER

Réparation des Raquettes

Rue Turc n° 16

SAIGON

Tiệm tôi lập ra đã hơn 17 năm rồi, vẫn có một nghề làm ghế mây theo kiểu Hồng-kong, ghế dài, ghế dựa, ghế ngồi, lớn có nhỏ có, đủ thức, đồ đựng rất khéo rất đẹp, có sơn vẹt mây, đồ đánh trái lăng giá rẻ hơn các tiệm khác. Xin quí-vị đến chơi, tôi vui lòng tiếp đãi.

TRẦN-LONG cẩn khải.

Xin ghé mắt !!!

TÁI-PHÁT KHÁCH LẦU

Của M. TRẦN-XAO dit KHÁ

Kính cùng quí ông quí bà, quí thầy quí cô, cùng lục-châu quân-tử đặng rõ.

Bấy lâu nay tôi choán nghề sự chê khen thế cách của khách lầu, nên nay tôi chẳng nệ hao tốn rằng sửa lập ra một cái phòng ngủ hiệu « Tái-Phát Khách-Lầu » ở tại đường Tổng-đốc-Phương môn bài số 44 và 45 Cholon, phòng vi rất thanh khiết lại sáng sủa, và mát mẻ lắm, tiền phòng tôi tính rất chẹo hơn các nơi, cũng trả sai vặt (boy) đều tề khiến, quí khách nghỉ nơi phòng đều đặng vừa ý.

Quí chức thừa dịp đến Cholon xin ghé tại « Tái-Phát Khách-Lầu » tạm nghỉ thì sao sao quí chức cũng đặng vui lòng, đã ở gần gare xe lửa Cholon-Mytho cũng là bến xe hơi đi các nơi tiện bề cho quí chức.

Tôi cũng có lãnh may đồ y phục theo kiểu Langsa và Annam đủ kiểu, lại có bán hàng tàu, hàng bắc tốt nhứt hạng và bán đồ nữ trang theo kiểu kiểm thời rất khéo, cũng là xe máy và đồ phụ tùng, lại cũng có thay răng và trồng răng vàng tốt lắm chẳng khác thiệt hư đặng.

Vậy xin mời quí ông quí bà, quí thầy quí cô, thừa lúc rảnh việc xin đời gót ngọc đến tiệm tôi, thì tôi hết lòng hoan nghinh thậm trọng:

Nay kính bạch
Chủ nhơn: TRẦN-XAO dit KHÁ

GIÁ BÁN TRUYỆN

Các thứ truyện đủ bộ, có đóng bìa sắn đắt đẹp, giá định chắc, như kể dưới đây quí-vị muốn mua, xin gởi măng-da trước, chớ tôi không gởi cách lãnh hóa giao ngân. (Contre remboursement).

Ở Lục-Tỉnh, muốn mua vật chi của tôi, thì gởi tiền cho bọn Sốp-phơ, hoặc là các chủ xe hơi, ghé tại đầu chợ nhôm (Chợ-mới Saigon) mà mua, thiệt là đỡ quá.

Tôi đây cũng có bán: Các thứ giấy dép các thứ nón, các thứ xà-bong, các thứ sổ bộ, và nhiều môn khác nữa, có bán đủ đồ dùng cho học trò.

Truyện		*Truyện*	
Thủy hử trọn bộ	13 00	Kim-vân-Kiều	5 00
Tây du	6 00	Tự-vị (Dictionnaire) Français-Annam)	5 50
Phong kiếm xuân thu	4 00	Sách dạy mua bán	1 50
Thuyết đường	4 40	Tống tử vân	2 40
Phấn đường	3 00	Bạch-xà	0 70
Tái sanh duyên	4 50	La thông	1 00
Đông châu liệt quốc	4 50	Phật giáo đại quan	1 00
Tam quốc	10 00	Tuồng kiều	1 00
Đinh sang chinh tây	4 40	Kim thạch kỳ duyên	1 00
Ngũ hổ bình tây	3 00	Bài ca Cải-lương	0 50
Ngũ hổ bình nam	2 00	Sách minh tâm	1 50
Nhơn quí chính đông	2 00	Tiểu học tân biên	0 60
Hiếu nghĩa song toàn	1 00	Vạn huê lầu	2 40
Đông du	0 70	Lê-văn-Duyệt	0 50
Nam du	1 00	Lễ nghi tây tục	0 50
Bắc du	1 00	Chánh đức du gian nam	1 20
Diễu cổ hạ kim	2 00	Chử tắc quốc ngữ	0 30
Nữ quân tử	0 90		
Nữ lưu danh dự	0 80		

LÊ-MAI. Libraire.
Boîte postale N° 70 Saigon

CHANG-VE-ON

dit Trư'ơng-lâm

THỢ BẠN KIẾN CHUYÊN-MÔN

204, đường Marin

CHOLON

Có sắm đủ đồ khí cụ theo kim thời

Có đủ thức kiến thượng hảo cả gọng thượng hảo

CÓ CÁC PHẦN THƯỞNG:

1° Giấy tốt đề ngày 21 août 1920 của quan đốc-tơ Delean cựu Quản-lý Nhà-thương Đồng-đất Saigon cho.

2° Bằng cấp đề ngày 20 août 1921, của ông Quesnel cựu Thống-đốc Nam-kỳ ban cho.

3° Bằng cấp đề ngày 26 octobre 1921, của ông Bergier Maurice, cựu Đồng-lý Phòng-thương-mãi Saigon.

4° Giấy tốt đề ngày 13 Février 1922 của quan Đốc-tơ Casaux, quản-lý trường Y-viện Hanoi.

5° Mề-đai vàng và bằng-cấp mề-đai Cao-mên Long-bội-tinh đề ngày 15 Avril 1923, của Đức vua Cao-mên ban cho.

THI-THƠ'

Tiệm thợ Bạc

NGUYỄN-VĂN-ĐẠO

Bijoutier ancienne Maison de Nguyễn-văn-Giáo

13, rue Schrœder, Saigon

Kính cáo cho quí ông quí bà đặng rõ: Nguyễn tiệm nầy ngày trước là tiệm của Nguyễn-văn-Giáo, đã mãn phần rồi. Nay cha là Nguyễn-văn-Đạo chế làm đồ nữ trang theo kiểu kiểm thời, những là: trâm, chuyền, kiền chuỗi, bông tai, nút áo, vàng tôi, kiền cẩn, neo bông, neo đặt, dồng chiếc vân vân. Đủ thứ theo kiểm thời, cũng như ngày trước vậy. Xin quí-ông quí bà, muốn dùng món chi, xin đời gót đến tiệm tôi, hay là viết thơ mà gởi cho bổn hiệu, thì tôi cũng hết lòng theo ý quí ông, quí bà dùng món chi thì tôi cũng hết lòng cẩn thận mà gởi đến cho quí ông, quí bà dùng.

Kính cáo NGUYỄN-VĂN-ĐẠO
Bijoutier 13, rue Schrœder SAIGON.

GIÀY DÉP BẮC-KỲ

Có tiệm đóng tại Hànội — kiểu khéo, chắc mà tính giá nhẹ

Bán sỉ và lẻ tại tiệm: TRẦN-QUANG-XUÂN (đầu chợ mới), 158 đường d'Espagne Saigon.

Có bán: Mền nỉ, mền bông, khăm, xe máy, đồng hồ, đồ Aluminium, ghế Thonet thiệt, giấy nón và các đồ tạp hóa vân vân, mua thẳng các lò bên Pháp-quốc, giá nhẹ.

THUỐC RỜI VA THUỐC VẤN

DIANA

THUỐC VẤN

MONDIA

Ấy là thứ thuốc thật tốt hút đã ngon, mùi lại thơm chẳng khô cổ. Nếu chư tôn dùng thì sẽ bằng lòng.

Có một mình hãng Etablissements DUMAREST *d'Indochine Saigon và Pnom-Penh làm Đại-lý*

Một thứ trái Quả từ nầy rất có ích cho châu thân của con người ta, nên người đời phải cho chắc rằng thứ rượu Quả-từ nầy rất hay, bởi vì dùng trái quả từ ép bỏ xác, lấy ròng nước của nó mà chế luyện nên thứ rượu nầy, uống nó mùi rất thơm tho ngon ngọt và gồm trị các chứng kể ra sau nầy:

Nhứt dầu chóng mặt.
Nhứt mỏi gân xương.
Họng khô, lưỡi khô.

Uống thường nó thì mạnh phần nguơn khí, mạnh tỉ vị, ăn mau tiêu, và máu huyết chạy đều.

Như đờn bà con gái thường dùng nó chẳng những là mạnh mẻ mà thôi, lại đặng sống lâu nữa, thiệt trong hoàn cầu cho nó là một thứ rượu vệ sanh rất hay, như chẳng tin lời xin mua dùng hữ thì biết.

Thuốc rượu nầy chẳng phải là vị thuốc.

Hiệu tiệm CỰ-HẢI
60 và 62, rue Marché, Cholon
Có trữ bán

TÂN TÂN HIỆP THÀNH

Hiệu hiệu có cầu chứng tại Tòa. *Ở tại đường Viénot số 40 ngan chợ Saigon mới.* Marque déposée

HUỲNH-VĂN-NHƯNG, kê-nghiệp.

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kiểm thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ở ăn trầu có chứng bằng đồng zi ni-kên (Nickelé) quí khách ở Lục-châu nào cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thơ thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gởi lập tức Contre Remboursement, nghĩa là đem tiền đòa đông cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỲNH-VĂN-NHƯNG, cẩn-bạch.

ĐÁNH DÂY THÉP
Để như vầy :
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
Cholon

DÂY THÉP NÓI
Số 658

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38. — CHOLON

CÓ BÀN CÁC THỨ THUỐC CAO, ĐƠN, HOÀN, TÁN RẤT HIỆU NGHIỆM NHƯ SAU NÀY

VỆ-SANH DƯỢC TỬU
(THUỐC RƯỢU NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG)

Thuốc rượu của tiệm Nhị-Thiên-Đường là một thứ thuốc rượu rất quí, do nơi tiệm chánh ở tại Quảng-Đông gởi lại ; thiên niên trường thọ đoạt tạo hóa chi công, xưa nay chẳng có thuốc rượu nào mà bổ dưỡng nhơn thân điều hòa huyết mạch, cường tráng tinh-thần, cho bằng thứ thuốc rượu nầy. Hễ uống nó thường thì mặt mày hồng nhuận ; gái trai già trẻ, bốn mùa đều dùng được, thật nó là bá bổ Thánh-dược ; công hiệu như thần.

Nếu uống thuốc rượu nầy thường thì dặng tiêu trừ bá bịnh tinh-thần khương kiện, định dương toàn thân ; khai tỉ kiến-vị, mán mo đều-dặng, nước da mịn-màng ; những người mà tiên-thiên bất túc, hậu-thiên bất điều, thì nên uống nó cho thường mà bổ dưỡng.

Đờn bà mà vàng da ốm gầy thì nên dùng nó, hoặc muốn an thai bảo-sảng, thì uống thứ thuốc rượu nầy khỏi lo hậu hoạn.

Ấy là một thứ thuốc Vệ-Sanh rất nên bổ dưỡng.

SÂM NHUNG BỔI NGUƠN VỆ SANH HUỜN
THUỐC BỔ NGUƠN DƯƠNG GIA SÂM NHUNG

Thuốc huờn nầy là một phương thuốc của Tiên-Thánh để lại quân thần tá sứ chế luyện phải phép, lại dùng vị Bắc-Lộc-Nhung và nhơn sâm, thiệt là đại bổ nguơn thần. Bất câu là đờn ông đờn bà mà uống được thì khí huyết vận hành, tay chơn mạnh mẻ ; thiệt là một phương tư bổ rất hay đó. Bổn Đường mà tiếm được phương thuốc rất hay nầy thiệt là một vật báu, rồi lại chọn lựa các thứ dược liệu hạng nhứt, tuân theo phép một nửa thì luyện ra cho thành cao, còn một nửa thì nghiền tán ra cho thiệt nhỏ hòa với sâm nhung và mật ong làm ra huờn.

Xin chư tôn hãy mua mà dùng thử, thì mới biết rằng bổn Đường khéo chọn Sâm nhung và các thứ dược liệu hạng nhứt mà chế luyện rất tinh-hảo. Xin kể những chứng dùng được và cách dùng kể ra sau nầy : Đờn ông mà tiên-thiên hậu-thiên chẳng đủ, tinh thần hao kém, hoặc lo lắng nhiều việc mà tỳ vị hư yếu hoặc thận chí bất định, hoặc bị trường phong hạ huyết, thì phải nấu trái táo đen lấy nước mà uống với thuốc.

Phàm kẻ học trò siêng năng học tập, tư lao quá độ, tinh-thần hao kém, tứ chi mỏi mệt, cứ mỗi buổi sớm mai uống 1 huờn, chiều uống 1 huờn, hễ uống lâu chứng nào thì tinh thần mạnh mẻ, học thức ắt thông minh : còn những người buôn bán lo lắng đêm ngày, hễ uống 1 huờn thì tinh thần tráng kiện, uống được nhiều rồi, đêm thức cả đêm cũng không biết mỏi. -- Những người hút quá độ, thận hư khí suy, đàm ngăn bất khò-khè, thì phải dùng nước trà nóng mà uống thuốc.

Bất luận nam phụ lão ấu, khí huyết đều hư, hoặc già rồi mà thận suy khí yếu, gân cốt bải hoải, ăn uống chẳng ngon ; hoặc bị hàng đàm ngăn chặn hoặc trúng khí hư hàng mà phải sanh ho, thì phải dùng nước muối măng mẫng mà uống với thuốc. Đờn ông bị bạch trược, đờn bà bị bạch dái, hoặc đờn ông con trai nằm chiêm bao di-tình ; phải dùng nước trà mà uống với hoàn thuốc, đờn ông thần-tinh đều lạnh, đờn bà mà tử-cung cũng lạnh thì rất khó mà kiếm con, mỗi buổi sớm mai và chiều đều phải uống một huờn, uống với nước trà.

Đờn bà mới đẻ phải uống một huờn cho bổ nguơn-khí.

Đờn bà mà bị tiểu sản (nằm bếp đới) thì khí huyết rất suy, hoặc đờn-bà mới đẻ mà khí huyết kém hao, phải uống thuốc nầy với rượu, hoặc với nước gừng luôi.

Phàm uống thuốc nầy thì phải coi chứng bịnh chứng nặng nhẹ thế nào ; hễ nhẹ thì uống một hai huờn, còn nặng thì phải uống cho được lâu, thì tự nhiên âm dương điều hòa, tứ chi cường kiện, da thịt mịn màng, thần khí ắt trở nên mạnh mẻ.

Hễ nóng thuốc huờn nầy thì phải cữ đồ chiên nướng cùng là đồ hàng lành sống sít đều chẳng nên ăn.

Chư tôn huê cố, xin hãy nhình cho thiệt chữ hiệu Nhị-Thiên-Đường và ông PHẬT-MẬP, thì mới khỏi lầm.

Hộp kiến mỗi hộp 1 hoàn lớn giá là . . . . . 1 $ 00
Hộp kiến hai hoàn nhỏ. . . . 1 00
Hộp kiến 4 hoàn nhỏ giá . . 1 20
Hộp cây mun 2 hoàn nhỏ. . 0 60
Hộp cây mun 4 hoàn nhỏ. . 1 20

PHỤ-KHOA KIM-PHỤNG-HUỜN

Phàm đờn-bà khác hơn đờn-ông thì chỉ có 2 đều : 1° đường kinh, 2° sanh-đẻ mà thôi. Nên hễ muốn sanh con thì trước hết phải lo cho đường kinh đều dặng. Nếu đường kinh chẳng đều thì khó mà có thai cho dặng, ấy là phần nhiều, gốc bởi ngoại-cảm, hoặc tại lo, rầu, buồn bực, ưu-huất trong lòng, làm cho khí huyết hao mòn, sanh nhiều chứng bịnh, đều cũng do nơi đường kinh không đều mà ra.

Tiệm tôi đây, từ ngày dặng phương thuốc mầu-nhiệm của ông Tổ truyền lại đến nay, hằng gìn lòng giúp cho đời, lựa những thuốc tốt, gia công chế ra mà làm huờn để trị cho các chứng bịnh đờn-bà đều dùng dặng hết.

Còn như bình thời mà thường uống thuốc nầy, thì khí huyết đầy đủ, chẳng hề sanh bịnh mà rồi sanh con đẻ cháu cũng nhiều, chí như đờn-bà có thai mà uống thuốc nầy thì lại dặng an thai bảo sản, chứng sanh con ra lại dặng mạnh mẻ nữa, ấy là một phương thuốc rất hay, để trị các cường bịnh đờn-bà hiệu nghiệm như thần đó.

Chủ trị các chứng kể ra sau nầy :

1° Đường-kinh hoặc trồi, hoặc sụt, hoặc ít, hoặc nhiều ;

2° Bạch-đái, Bạch-đâm, ra hoài không dứt ;

3° Đường-kinh hoặc vàng dợt, hoặc đen bầm ;

4° Khí huyết đều hư, đường-kinh không có ;

5° Hoặc đường-kinh ra nhiều quá như muốn làm bằng ;

6° Đường-kinh đi nghịch, sanh ra thổ huyết, trong bụng thì đau ;

7° Thân thể chẳng yên, xây-xẩm mặt mày, ăn uống không tiêu ;

8° Đau lưng, mỏi cẳng, vàng mặt, ốm gầy ;

9° Thai động chẳng yên, trong bụng đau hoài ;

10° Đẻ rồi ứ huyết mà đau, hoặc lá nhau không ra.

CÁCH DÙNG : Mỗi ngày phải uống 1 huờn, uống với nước trà. Còn đờn-bà đẻ thì phải dùng nước đái con nít mà uống với thuốc.

CỮ ĂN : Những đồ sống-sít, lạnh-lẻo, cùng là đồ rang nướng nóng-nảy độc-địa chẳng nên dùng.

Mỗi hộp 2 huờn giá là. . . 1 $ 00

BÁNH CAM TÍCH

Tại nhà thuốc Nhị-Thiên-Đường, Ông lương y VI-TẾ-SANH, chọn các thứ thượng hảo dược-liệu mà bào chế ra như bánh, mùi ngon ngọt, dễ cho con nít ăn trừ các chứng cam-tích, sát trùng hay lắm.

Thường con nít hay có sanh trùng lãi, nước da vàng, ốm yếu, bụng nổi gân xanh, đau bụng, làm biếng ăn, hoặc tiêu ra bọt ;

Các chứng nói trên đây đều là bởi mang chứng cam-tích mà ra.

Vậy nên làm thứ bánh nầy để cho những con nít và người lớn ăn có ích lắm, có trùng lãi thì nó tiêu ra, như không có trùng lãi, mà thường ăn bánh nầy, mạnh tỳ-vị, da thịt càng tươi, nếu ăn dặng lâu chừng hảo, thì càng ngày càng mập.

Chư-vị có mua thì hãy nhìn cho chắc cái nhãn Ông-phật hiệu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG, mới phải là thứ thiệt, kẻo lầm thứ giả ăn vào thêm bịnh.

GIÁ LẺ :

Mỗi gói mười bánh. . 0 $ 10
Mỗi hộp 100 bánh. . 0 90

Thiệt-nghiệp-xưởng
F. NAM & L. LỤC FRÈRES
Đường Pellerin môn bài số 142-144
SAIGON

Bổn hiệu chuyên việc tu bổ máy viết, tủ-sắt đủ kiểu.

Rèn sắt bông và các thứ kim khí rất huê lệ.

Sửa súng và đủ các thứ khí giái.

CHUYÊN NGHỆ. — Mài dao lớn nhỏ, mài kéo, dao cạo, vân vân, dùng máy điện đồi mài thật bén. — *Soudure Autogène.*

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu vở tâm thường và đúng chữ.

RÈN GIƯỜNG SẮT
VÀ ĐỒ DÙNG NGOÀI HUÊ-VIÊN
LÀM ĐỒ BẰNG SẮT

Cửa ngõ và rào sắt, cửa và rào sắt đủ kiểu đồ rào mả.

Làm kiểu huê-mỹ và kiểu thường. Ống khóa và chìa khóa thiệt chắc.

Có làm đồ thâu-lôi (paratonnerre) chế tạo và sửa máy móc xe-hơi, xe máy hơi.

Làm đồ gởi đi Lục-tỉnh.

Công việc làm kỹ lưỡng mà giá rẻ.

NGUYỄN-VĂN-BẢU
BPICERIE
129, Rue d'Espagne, 129
SAIGON

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ
Giá rất rẻ hơn các nơi

Tiệm tôi khai trương đã hơn mười năm, buôn bán chắc chắn và chiếu hiển dài sỉ rất ở tế, giá bán cũng nới hơn các nơi.

Tại tiệm tôi có bán đủ đồ gia vị, nào bánh hộp, bánh sữa, Sữa cô-la, Sữa đặc, Bơ, Đồi-heo muối, đồ hộp trái cây, Cà-phe, Đường cát trắng, Cà-môi, Savon thơm, Savon Cadum, Savon Marseille, Savon Dầu-Con-Ngựa, dầu Essence de Menthe thứ tốt, Giày Caoutsu, Nón Casque trắng, giấy, viết, mực, đồ học trò dùng, Rượu chát đỏ, Rượu chát trắng, Rượu Cổ-Nhắc (Cognac) Rượu Champagne, Rượu rum (Rhum) Rượu ngọt, Rượu khai vị, nước suối đủ đồ đựng trong dầm tiệc và nhiều thứ nữa không thể nào kể cho hết?

Tiệm tôi có làm Đại-lý cho mấy hãng lớn tại Saigon, như Rượu Champagne *Moët et Chandon* nhãn xanh thứ thiệt, Rượu Cognac *Vidcau et Cie* (*Rượu nầy ngon hơn các thứ hiệu khác mà giá rất rẻ*), Rượu CHÁC ĐỎ «*Riversaltes*» và Rượu CHÁC TRẮNG «*Courtalet*» nhãn hiệu «*Con Beo*» là một thứ Rượu Chác hạng nhứt thiệt tốt và rất ngon hơn các thứ nhãn hiệu khác, có danh tiếng bán xứ Bordeaux đã lâu đời.

Đâu mua cũng phải tìm đến
Đồng-bang, giúp lẫn, lợi quyền còn đây.
Kính cáo

XƯỞNG THỢ MỘC CHẠM VÀ CẦN CỬA

M. Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA
SÁNG TẠO NĂM 1900
Xưởng chánh tại LAITHIÊU (THỦ-DẦU-MỘT) Quai E. Outrey
Đường mé sông chợ đi ra

TIỆM NGÀNH CÓ TRỮ ĐỦ MÓN

1° Tại *Mytho* đường mé sông, nơi bến tàu và xe-hơi ; 2° Tại *Cầnthơ* đường mé sông, ngay cầu tàu của khách-trú ; 3° Tại *Trànhdi* đường cái, ngay Tòa-bố ; 4° Tại *Rạchgiá* đường mé sông, nơi bến tàu.

Xưởng nầy có đóng sẵn đủ thứ bàn, ghế, tủ, văng đều dùng toàn cây danh-mộc nhứt : Trắc, Cẩm-lai và Gõ mà chế tạo nhiều kiểu khéo léo, thợ làm thật là tinh-xảo, không hề giả-dối. Bấy lâu danh tiếng, được chư quí vị tâm gia khen ngợi về sự kỹ-càng chắc-chắn rất vừa lòng.

Kính mời quí khách đến xem chơi, hoặc mua hay là đặt theo ý, tôi sẵn lòng tiếp rước và hồi âm liền.

Mandat và dây thép thì đề : NGUYỄN-HIỆP-HÒA, Laithiêu

TRÀ MỚI DẦU XUÂN

Tiệm ĐÔNG-NAM-MỸ *chuyên nghề khắc con dấu bằng đồng và buôn bán hàng hóa như*

Trà Tàu « Dầu Xuân » NINH-THẢI, Ô-LONG, LIÊN-TÂM, THE, XUYẾN, LÁNH, GIÀY, DÉP, NÓN TÂY, GIÀY HẠ có thợ chế hóa làm theo kiểu quí khách thường dùng. Bán sỉ giá thật rẻ.

CÓ TRỮ THUỐC TRỪ BỊNH HÔI-NÁCH RẤT CÔNG HIỆU

Dùng 1 hộp thì khỏi bịnh, trở nên thơm tho sạch sẽ có bán SÂM, Cao-bang-Long, để quí ông quí bà dùng bổ dưỡng tinh thần. Bổn tiệm buôn bán thật thà làm gốc, xin quí khách chiếu cố. Ở xa viết thơ xin để ĐÔNG-NAM-MỸ, 90 Boulevard Bonnard. — SAIGON.

TIỆM BÁN HÀNG BẮC
Đường Paul Blanchy số 11 và 13, gần nhà máy nước lạnh. — SAIGON

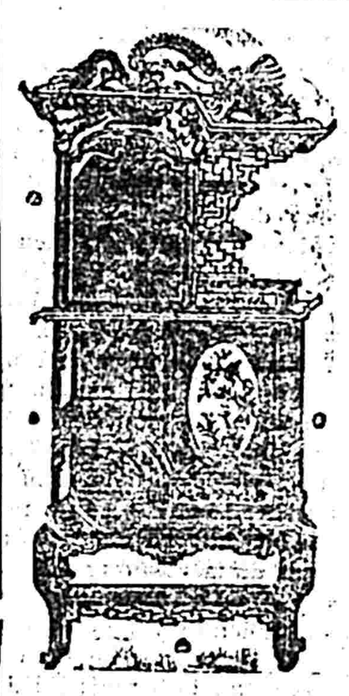

Kính trình quí ông, quí bà dặng rõ, bổn tiệm mới nhận được nhiều món hàng ngoài Bắc gởi vô như sau nầy :

Đồ đồng : Các kiểu lư chơn, lư mắc trc, chân đèn, lục bình cắm bông và chậu trồng kiểng vân vân...

Đồ cẩn và đồ chạm làm bằng cây gỗ và trắc : Sập cẩn và chạm, tủ thờ và tủ để salon, các thứ liễn câu giái và vân, bình phuông, thọ bình, hoành, và khay, cùng các thứ ghế Salon ngồi chơi trọn bộ (1 bàn, 2 tràng kỷ và 4 ghế, và thứ ghế salon thường (1 bàn và ghế).

Đồ làm theo kiểu kim thời và thanh nhã

Đồ thêu : Giải giường, nắp bàn, tranh, áo gối và các thứ đồ chưng trong nhà làm rất tinh sảo và bán giá hạ hơn các tiệm khác.

Như quí ông, quí bà ở Lục Châu có về chơi Saigon xin mời các ngày quá bộ lại coi, như muốn mua hoặc đặt bổn tiệm, đã sẵn có đủ kiểu, và xin hết lòng tiếp-rước.

Chủ nhân kính cáo.
PHÙNG-VĂN-XUÂN.

---

dầu chưa có chút chi gọi là tình hoan-nguyệt, vào biên-ái, đến nguồn-ân thì mặc tình, chớ tôi đã toạt tấm thừa tấm lòng rồi đa.

Nay cô có lòng hạ-cố cho đòi tôi vào đây có lời chỉ dạy biểu tôi nguyện vui lòng nghe theo. Vậy xin cô hãy tỏ-tiền cho tôi nghe thử. Vì bằng cô có đến chi sai khiến tôi đâu lước vào bình đao nước lửa tôi cũng y lời vạn tử bất từ.

Đào-thị-Vân nghe Công-tử phân bầy nhiều đều, xót động tâm tình tuông rơi giọt lụy bèn đáp rằng : Sứ-lang ôi ! Sứ-lang cạn xét hợp suy đem lòng nhẹ-cố mà vội trách lẫn thiếp thật rất oan. Chàng là người hữu học, thông sử-kinh để đâu chẳng biết đâu cho là thâm chỉ hồng, nên không thì cũng tại lòng mẹ cha mà !

Từ buổi thiếp nghe phụ-thân thiếp hứa gả thiếp cho Công-tử đến chừ mỗi đêm thiếp thường van-vái ông Tơ cùng bà Nguyệt mau xe chỉ thắm cho đôi ta sớm tương-bội.

Chẳng ngờ phụ-thân thiếp trọng phú khinh bần, lần lựa rày mai để cho thiếp hoài công chờ đợi. Thầm trông trộm nhớ, mang bịnh tương-tư ngày một hao mòn, chàng đâu rõ dặng.

Lúc thiếp còn ở Bentre chàng đòi về Rạchgia, quang-hà cách-trở, bặt tăm nhàn thơ cá, thiếp lại càng hoài vọng hơn nữa. Nhưng mà tuy thương thì để bụng chớ thiếp thầm tưởng không trông ngày tái hội. Tuy vậy mặc tình chớ thiếp đã thế lòng đâu cho tình đi nguyệt đi đi nửa chớ chỉ thiếp bắt đi. Đá dầu nát, vàng dầu phai ; thiếp cũng nguyền thủ tiết với chàng cho đến cùng, chung thân thề chẳng nhẽ tái thú.

Bởi thế cho nên, lúc còn ở Bentre, hiếm nơi sang cả đến cầu thân, song thân thiếp thuận tình mà thiếp không ưng. Vì bằng thiếp như thường tình nhi nữ, chuộng chữ vinh hoa phú quới, lòng một dạ hai, thay đen đổi trắng, thì ngày nay chàng làm sao được thấy mặt thiếp chốn nầy ? Chàng không biết nghĩ lại buông lời oán trách thiếp nhiều tiếng thật rất oan. Nay thiếp cho vời chàng vào đây dặng lo kế đoàn viên chớ chẳng có đều chi lạ.

Chánh-Tâm nghe qua bụng khấp khởi mừng nên hỏi rằng : Kế gì đâu xin cô hãy phân cho tôi nghe với.

Thề-Vân nói tiếp : Hôm trước Sứ-phu-nhơn qua nhắc việc lứa đôi của chúng ta thì phụ-thân thiếp cũng bằng lòng gả, song đòi lễ vật nhiều lắm ắt là phu-nhơn cùng công-tử lo không kham. Nếu thiếp không dự vô thì chắc là lỡ thôi nữa. Nay thiếp xin lỗi cùng công-tử hãy tạm lành của nầy đem về dùng làm lễ hỏi thiếp rồi trước ngày cưới thiếp sẽ đưa thêm nữa. Miệng thì nói còn tay thì lấy một gói mở đưa cho Chánh-Tâm : một cây kiền vàng trơn một lượng ; một đôi vàng chạm một lượng ; một đôi hoa tai năm phân với ba chục đồng bạc trắng cả thảy đều giao cho Chánh-Tâm cùng dặn rằng :

Chàng hãy lành của nầy đem về trình cho phu-nhơn thầy dặng chọn ngày tốt nạp sính-lễ. Còn bạc ấy chàng hãy dùng sắm y-phục mà bận và mua lễ vật dùng về cuộc đám nói. Nhưng mà có một đều cần yếu nầy chàng phải ghi nhớ trở về thi hành lập tức.

Nguyên cây kiền và đôi vàng của thiếp thầy đều có chạm tên họ thiếp và hiệu của thợ bạc ở Bentre. Vậy chàng đem về mướn thợ dập dẹp làm lại, hoặc là cạo tên thiếp và tên thợ bỏ đi. Mà theo ý thiếp thì nên cạo tên mà thôi vì nếu mướn làm lại thì tốn tiền công nhiều lắm.

Thôi ! công-tử hãy về đi vì trời đã gần sáng rồi, nếu chàng trì huờn ở đây cơ mưu dễ lậu thì hư việc cả của chúng ta.

Chánh-Tâm nhình Thề-Vân mà rơi lụy chứa chan nắm tay nàng mà hôn và thốt rằng : Quới-nương ôi ! Quới-nương ! ân nương-tử sánh tài non biển, Quới-nương là người trọng nghĩa khinh-tài mà tiện-sĩ là kẻ có mắt không trọng nắn mới buông giọng phiền trách Quới-nương khi nầy, thật tôi rất lỗi ; song xin nương-tử mở lượng hải-hà miễn chấp. Nương-tử ôi ! Nương-tử tình sâu tợ biển, nghĩa nặng bằng non, đã không chê tôi là tay nghèo khổ, lại còn giúp cho thành cuộc lứa-đôi, tôi nguyền tạc dạ ghi xương ; tôi nói thiệt, nếu sống trên dương-thế nầy mà chẳng ta chẳng dặng sum vầy một cửa thì thác xuống chốn cửu-tuyền đây cũng nguyện làm thân khuyển, mà hoặc kết cỏ ngậm vành lo mà báo đáp. Bằng hậu nhựt được vầy loan phụng, tôi tuy bất tài chớ cũng quyết học đòi Tang-Đại trào Minh đêm nhập phòng hiệp cẩn, nguyện bưng đèn qui tại đầu giường trọn ba đêm ngỏ đền ơn tri-ngộ mới là xứng đáng cho.

(Sau sẽ tiếp theo).

Cordonnerie Tonkinoise

HỢP-THÀNH
PHẠM-VĂN-TÂM, *Propriétaire*
117, Rue Albert 1er, 117 — DAKAO

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Làm giầy tây, giầy annam bằng da, và bọc nhung, giép quay da, và quay nhung đủ kiểu.

Nón lợp bằng nỉ, vải trắng, và vải kaki đủ thứ.

Giầy đàn ông và giầy đàn bà làm sur Mesure rất kỹ càng, mà giá lại rẻ hơn các nơi.

Bản hiệu cũng có trữ bán : các thứ giầy ở ngoài *Bắc* mang vào, mùi rất là thơm lắm.

Xin quí khách chiếu cố đến, cần dùng món chi thì bản hiệu xin hết sức làm cho được vui lòng quí khách.

PHẠM-VĂN-TÂM,
Kính mời.

Imp. du Đông-Pháp Thời-báo, 84 rue Mac-Mahon — Imprimé 0.850 ex. — Le Gérant : [illegible]